

SMS

Sjømilitære Samfund

Lommealmanakk 2009

16. årgang

STIFTET 1835

For Sjøforsvarets tarv og utvikling

Med de beste ønsker

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Åsmund Andersen'.

*Åsmund Andersen
President*

www.sms1835.no

INNLEDNING

Denne lommealmanakk er laget for å markere betydningen av å være medlem av en forening som arbeider for å fremme interesse og forståelse for Sjøforsvarets oppgaver i en utpreget og spesiell kyststat og en betydelig maritim nasjon.

Medlemmer av en slik forening, som aktiv tjenestegjørende i Sjøforsvaret eller som tilknyttet Sjøforsvaret på annen måte, kan ha nytte av en kort oppsummering av foreningens historie og formål, og av forskjellige opplysninger relatert til Sjøforsvarets oppgaver. Derfor inneholder den noen sider med slike opplysninger. Den inneholder også en kalenderdel for notering av avtaler og andre opplysninger.

Lommealmanakken er i et hendig lommeformat, som egner seg for at den enkelte kan ha den med seg til daglig. Den har også plass til kredittkort, frimerker, sedler etc.

SJØMILITÆRE SAMFUND

SMS Hotell drift AS
Øvrevei 1 N-3183 Horten
www.sms hotell.no

- Hotell
- Konferanser
- Selskapslokaler

Ring for booking:
+47 33 03 90 60

INNHOOLD

Side

SJØMILITÆRE SAMFUND

5–28

- Formål og virksomhet 5
- Historikk 5
- Organisasjonsform 6
- Medlemsoversikt 7
- SMS og den enkelte 8
- Samfundsbygningen 8
- Faggrupper under Sjømilitære Samfund 10
- SMS og samfunnet 11
- Fonds og legater 11
- Norsk Tidsskrift for Sjøvesen 12
- Sjømilitære Samfunds Forlag 12
- Søsterorganisasjoner i Sverige og Danmark 12
- Viktige adresser i SMS 13
- Samarbeidende organisasjoner 15
- Historiske merkedager 15
- Lover for SMS 19
- Strategidokument for Sjømilitære Samfund 25
- Sjømilitære Samfunds stiftelsesdag 28

SJØFORSVARETS HISTORISKE MILEPELER

29–34

- Marinemuseet 29
- Vardøhus festning 29
- Oscarsborg festning 29
- Bergenhus 30
- Den «Norske Løve» 30
- Orlogsgasten 31
- Marinen og Handelsflåten under 1. og
2. verdenskrig 32
- Utdrag av «Plakaten på veggen» 34

SJØFORSVARET I DAG	35–44
• Hva skal Sjøforsvaret brukes til?	35
• Omstilling i Sjøforsvaret	35
• Kysteskadren	37
• Kystvakten	40
• Sjøheimevernet	41
• Utdanning i Sjøforsvaret	42
• Sjøforsvarets internasjonale engasjement	43
• Forskning og utvikling	44
Flagget	44
«IF»	46
Norges økonomiske soner	47
Distansetabeller	48
Kimingens avstand	49
Tidevannsforskjeller	50
Fysiske tabeller og enheter	51
Notater	56
Innmeldingsblankett	63
Kortfattet guide til noen stjernebilder og noen lyssterke stjerner	
Almanakk med årsplanlegger	

SJØMILITÆRE SAMFUND

FORMÅL OG VIRKSOMHET

Sjømilitære Samfund har som hovedmål å virke for Sjøforsvarets tarv og utvikling. Foreningen utøver dette ved samarbeid med andre organer og ved å samle medlemmene til foredrag, diskusjoner og selskapelig samvær.

Nærmere opplysninger finnes under «Lover for Sjømilitære Samfund» og «Strategidokument for Sjømilitære Samfund» som almanakken har gjengitt i sin helhet.

HISTORIKK

Sjømilitære Samfund ble stiftet 4. desember 1835 i Fredriksvern (Stavern).

Foranledningen var «Plan for utvikling av den nye norske krigsflåte», angitt ved Kgl. res. av 19.3.1822, hvor skjærgårdsflåten ble foreslått erstattet med en havgående flåte. Hovedargumentet var erfaringene som ble høstet under Napoleonskrigene og som er illustrert så glimrende av Ibsen:

«Ennu går sagn om de trengselsår, som folk der stedtes i. Engelske kryssere stengte hver havn, i landet var misvekst og nød.»

Planens hovedprinsipp syntes å bli akseptert innen egne rekker, men Hæren, som gjerne så Marinens fornemste oppgave som forpost mot invasjon, reiste motforestillinger. Disse motforestillinger fikk etterhvert gehør hos Marinens offiserer som derved ble splittet i to leirer.

I 1833, elleve år etter foreslått plan, ble det utnevnt en ny kommisjon som i sin innstilling sluttet seg til skjærgårdsforsvarets idé.

En av komiteens medlemmer, kommandørkaptein senere viceadmiral Müller, tok initiativ til samling av Marinens offiserer hvor han argumenterte for Marinekommisjonens forslag. Han fremkastet tanken om jevnliges offisers-samlinger for drøftelse av faglige spørsmål og håpet på denne måte å kunne overvinne den opposisjon mot Marinekommisjonens forslag – og derved eget syn – som hersket innen en del av Sjøoffiserskorpset.

Tanken ble fulgt opp og «Det Søemilitære Samfund» ble en realitet.

Hver gang myndighetene senere har overveiet nye planer og fremsatt nye forslag om Sjøforsvarsspørsmål, har de ganske naturlig påkalt Sjømilitære Samfunds interesse. Diskusjonene om disse emnene har derfor vært like hyppige som de forsvarskommisjoner og forslag til byggeplaner og nyordninger vi har hatt siden 1835.

Sjømilitære Samfund har således gjennom sin mer enn 170 års historie aktivt bidratt med utformingen av Sjøforsvarets struktur. Denne aktivitet har favnet alle hovedelementer, men med sammensetningen av sjøkrigsmateriellet som det mest omdiskuterte – naturlig nok.

Sjømilitære Samfund deltok aktivt ved å støtte Generalinspektøren for Sjøforsvaret i å understreke Sjøforsvarets betydning i debatten vedrørende Stortingsproposisjon nr. 45 «Omlegging av Forsvaret i perioden 2002–2005». Under behandlingen 13. juni 2001 vedtok Stortinget å øke antall fartøysenheter i Marinen med det dobbelte av det som var foreslått av Forsvarssjef og Regjering. Stortinget fattet vedtak om blant annet 6 SKJOLD-klasse og 14 Hauk-klasse MTB'er.

Kameratskap og korpsånd er blitt styrket ved at det ved fagmilitære sammenkomster arrangeres sosialt samvær. Dessuten har Sjømilitære Samfund innsett verdien av sosiale sammenkomster, hvor årlig stiftelsesmiddag og jule-/nyttårsball har vært hovedingrediensene.

Kombinasjonen av fagmilitære sammenkomster og sosialt samvær har skapt et samhold mellom medlemmene, og er av uvurderlig betydning for Sjøforsvaret.

Det er utgitt tre beretninger om Sjømilitære Samfunds virke gjennom mer enn 170 år, den første for perioden 1835–1935, den andre for årene 1936–1995 og den tredje omhandler perioden 1996–2005.

I den første beretning uttaler forfatterne:

«At Marinens anliggender alltid har inntatt førsteplassen har sin ganske naturlige forklaring: For det tør sies at bak den divergens i meninger som har gjort seg gjeldende hos oss som i alle andre land, har der vært en følelse som standen gjennomgående har vært besjelet av, og ett bånd som har knyttet individene sammen, nemlig en sterk og varm kjærlighet til og interesse for sjøvernet og sjøoffiserskallet. Dette har vært en følelse som er blitt fremkalt nesten fra inntredelsen på Sjøkrigsskolen og hurtig har satt sine røtter i sjelen, og som også har preget dem som har gått ut som vernepliktige offiserer. De synes for en stor del å henge ved Marinen med sterke, uslittelige bånd.»

Det er Sjømilitære Samfunds visjon og oppgave å bevare og styrke denne følelse og disse bånd, ikke bare blant dem som går ut fra Sjøkrigsskolen, men for alle som i en kyststat og betydelig maritim nasjon, har interesse for Sjøforsvarets tarv og utvikling.

ORGANISASJONSFORM

Foreningen ledes av et hovedstyre med sete i Bergen. Hovedstyret velges av generalforsamlingen som avholdes i Bergen hvert år i første kvartal. Dessuten er det etablert lokalstyrer/kontakter i Oslo, Horten, Kristiansand, Stavanger, Bodø, Ramsund, Sortland og Tromsø. På denne måten søker SMS å ivareta medlemmenes interesse på landsbasis. Nøkkelpersoner er angitt under adresser.

I Oslo har SMS i samarbeide med Marinens utskrevne offiserers forening og Vernepliktige sjøoffiserers forening, startet Oslo Sjømilitære Forum med flere hundre medlemmer. Videre har SMS-medlemmer i Stavanger dannet Rogaland Sjømilitære Forum.

MEDLEMSOVERSIKT

	ÆRES	EVIG	TJGJ	ITJG	BMED	SUM
Pr 1.1.08	8	1	1.081	908	32	2.030
Pr 1.9.08	8	1	1.171	972	31	2.043
Tilgang	0	0	-10	64	-1	13

Æresmedlem

Admiral	H M Kong Harald V
Flaggkommandør	H M Dronning Sonja
Orlogskaptein	H K H Kronprins Haakon
Direktør	Ove D. Høegh
Kontreadmiral	Egil Jørgen Eikanger
Kommandørkaptein	Ingvald Lunde
Orlogskaptein	Inge Steensland
Kommandørkaptein	Svein Carl Sivertsen

Evig medlem

Arkitekt	Ragnar Korneliussen
----------	---------------------

Bedriftsmedlem

(angitt i ansiennitetsmessig rekkefølge)

Norwegian Hull Club	Bergen
SAAB International Norge AS	Oslo
KDA/Missile & Aerospace	Kongsberg
KDA/Naval Systems & Surveillance	Kongsberg
Kongsberg Maritime AS	Horten
Vestfold Skips & Industriservice AS	Tønsberg
Exide Technologies Defence	Horten
Lockheed Martin International SA	Oslo
Forsvarets Forskningsinstitutt	Kjeller
UMOE Mandal AS	Mandal
Teleplan AS	Lysaker
Rhode & Schwarz Norge AS	Oslo
Inge Steensland AS	Oslo
Fritas AS	Oslo
Seatrans AS	Bergen
European Cruise Services AS	Bergen
Bjørge Technology & Subsea	Bergen
D & F Group AS	Bergen
Equipnor	Bergen
Bergen og Omland havnevesen	Bergen
Grieg Logistics KS	Bergen
Scandinavian Bunkering AS	Tønsberg
Electronicon AS	Bergen
LMG Marine	Bergen
Det Norske Veritas	Høvik
NAMMO Raufoss AS	Raufoss
Bergen Group Laksevåg	Bergen
Tjeldsund kommune	Tjeldsund
NaCoM Energy	Ågotnes
Vinghøg – Simrad Optronics ASA	Nøtterøy
Firstventura AS	Bergen

SMS OG DEN ENKELTE

Ingen forening er bedre enn de medlemmer den består av, og ingen forening kan være aktiv over lang tid uten at det er en stadig fornyelse. Derfor er årvåkne og aktive medlemmer en forutsetning for å holde en forening levende.

Medlemmer av SMS har den beste forutsetning for dette, siden medlemmene består av et tverrsnitt av den norske befolkning, og fordi hver enkelt har god skoloring og en bred erfaring fra en rekke toktar og tjenestesteder. Medlemmer med en slik bakgrunn og vid horisont er et stort aktivum for en forening.

Medlemmer av SMS forutsettes å kjenne den betydning Sjøforsvaret har hatt for landet opp gjennom tidene ved å ivareta sine oppgaver og ved å leve opp til sitt valgsprog: «For Konge, Fedreland og Flaggets heder». Ikke minst under siste verdenskrig fremmet pliktoppfyllende norske offiserer i handelsflåten og tjenestegjørende i Sjøforsvaret landets interesser på en fremragende måte. Det samme var tilfelle under den kalde krigen, hvor fortene var fullt bemannet og intet fartøy i Marinen gikk fra kai uten å være fullt utrustet for kamp.

Bevisstheten om dette, sammen med kontinuerlig videreutdanning og omstilling til nye oppgaver og nye tjenestesteder under krav om lojalitet, korrekt opptreden og selvstendig tenkning, gjør at det å være i det norske Sjøforsvaret er noe spesielt. Det er ikke bare det å inneha en stilling, det er like mye en leveform.

Alle yrkesoffiserer, pensjonerte yrkesoffiserer, elever ved Sjøkrigsskolen, vernepliktige offiserer i Sjøforsvaret i og utenom tjeneste er naturlige medlemmer i SMS. Dessuten er SMS åpen for personer og bedrifter med tilknytning til eller interesse for totalforsvarsspørsmål. Alle disse kategorier av medlemmer vil ha anledning til å møtes og å bli kjent med hverandre under de mange sammenkomster SMS arrangerer. Blant disse er medlemsaftener (i Kommandantboligen i Gravdal), nyttårsball (på Sjøkrigsskolen) og stiftelsesmiddagen i Horten. Foreningen eier Sjømilitære Samfunds bygning i Horten, en staselig bygning som blir benyttet til flere av aktivitetene i SMS.

SAMFUNDSBYGNINGEN

Samfundsbygningen ble oppført i begynnelsen av 1880 årene på festet grunn, Carljohansvern, og innviet til bruk 15 november 1883. Byggekomiteens regnskap viser kr 48.272,38, inkludert inventar. Beløpet ble fremskaffet ved gaver og lån. HM Kong Oscar II bidro med kr 1.000 i gave. SMS fikk den 25. oktober 1883 tillatelse fra H. M. Kong Oscar II til å heise orlogsflagget ved Samfundsbygningen.

Hovedformålet med bygningen var sammenkomster med foredrag og diskusjoner, men den skulle også virke som selskapelig klubb (klubbsammenkomster, leseværelse, biljard, bespisning, losji). I annen etasje var det innrettet overnattingsrom som blant annet ble nytt i representasjonsøyemed.

I betraktning av Sjøoffiserskorpsets daværende styrke og begrensede antall medlemmer, var det et imponerende løft som ble tatt da man ved enighet og offervilje formådde å reise denne anselige bygning og da særlig i betraktning av at det samtidig ble fattet vedtak om å utgi et selvstendig tidsskrift.

Samfundsbygningens drift voldt fra første stund bekymringer og vanskeligheter. En begrunnet tro om statsstøtte viste seg ikke å holde stikk. Under okkupasjonen 1940-45 forfalt bygningen slik at det etter frigjøringen var nødvendig med omfattende utbedringsarbeider. Denne utbedring ble mulig gjort ved hjelp av venner blant landets skipsredere. I 1957 ble driften lagt om ved at det ble inngått avtale om restauratørvirksomhet. Driften gav fortsatt hodebry, spesielt etter at hovedbasen ble lagt til Haakonsværn i 1963.

I 1990 ble det nedsatt et utvalg for å utrede alle forhold ved Samfundsbygningen. På bakgrunn av dets innstilling ble det besluttet å beholde bygningen. Lokalstyret i Horten satte frem et forslag om å skille bygningen ut som egen regnskapsenhet og å opprette et Husstyre med ansvar for driften. Dette ble vedtatt. Husstyret ble lagt under Hovedstyret. Forsvarsdepartementet samtykket i en ordning hvor ansvaret for ytre vedlikehold ble Statens ansvar mens det indre vedlikehold ble SMS' ansvar. Bygningen fikk deretter en full utvendig opprustning til flere millioner kroner samtidig som det ble gitt et tilskudd på en million kroner til ekstraordinært indre vedlikehold. I 1993 tildeles SMS bygningsmiljøprisen av Borre Kommune.

I dag er det etablert en driftsform som kan bevare bygningen, med hotellvirksomhet og selskapslokaler, som også er åpent for publikum. Bygningen nyttes til foredragsserier og selskapelige sammenkomster og til gjennomføring av den årlige stiftelsesmiddag. Ved SMS' 160 års jubileum deltok både HM Kong Harald V og HKH Kronprins Haakon i stiftelsesmiddagen. Kronprinsen holdt talen «For årets kull ved Sjøkrigsskolen».

Sjømilitære Samfund har hatt det klare ønske å videreføre for sine etterkommere den ånd, de holdninger, den kultur og de kulturskatter som Samfundsbygningen representerer. Dette har vært under forutsetning at Staten viderefører sitt ansvar for det ytre vedlikehold.

Den sjømilitære aktivitet i Horten er nå vesentlig redusert. Staten har terminert sitt ansvar for det ytre vedlikehold. Bygningen faller ikke lenger innenfor vår kjerneaktivitet. Vi må derfor vurdere dens fremtid.

Den 1. juli 2004 overtok nye drivere restauratørvirksomheten med en avtale som strekker seg over 10 + 10 år. Signalene hittil om driften er meget gode og det er håp om at inntjeningen vil øke i en slik grad at driften om en tid vil være selvfinansierende. Dette innebærer at vi har tid til å foreta en grundig vurdering om veien videre for Samfundsbygningen.

I løpet av 2007 og 2008 planlegges badene i andre etasje renoverert.

FAGGRUPPER UNDER SJØMILITÆRE SAMFUND

Marineingeniørgruppen

Formål

- Gjennom Harlan seminar, foredrag og på annen måte oppgradere og videreutvikle medlemmenes faglige kunnskaper.
- Gjennom selskapeleg samvær å styrke samholdet og kontakten mellom gruppens medlemmer.
- Ivareta marineingeniørens interesser både i SMS sine organer og i Sjøforsvaret generelt.

Medlemmer

I.h.h.t dagens statutter må man i tillegg til å være medlem av SMS også være teknisk offiser med KS2-status. Medlemsbetingelsene er imidlertid under revisjon, og vil bli tilpasset dagens utdanningssystem.

Harlan seminar ble arrangert for 35. gang på Solstrand Fjordhotell 1-2.november 2007.

Marinens Sanitetsoffisersforening ble gjenopprettet som en faggruppe under Sjømilitære Samfund 17.februar 2006. Foreningen ble første gang etablert i 1925.

Medlemmer av Marinens Sanitetsoffisersforening er samtidig medlemmer av Sjømilitære Samfund.

Formål

- Gjennom seminarer, foredrag og på annen måte oppgradere og videreutvikle medlemmenes faglige kunnskaper.
- Stimulere til forskning innen marinesanitet.
- Ivareta sanitetsoffiserenes interesser.
- Etablere et nettverk av og for Marinens Sanitetsoffiserer i og utenfor tjeneste.
- Gjennom selskapeleg samvær å styrke samholdet og kontakten mellom gruppens medlemmer.

Medlemmer

For å bli medlem av Marinens Sanitetsoffisersforening må man være, - eller ha vært, utskrevet / vernepliktig / yrkes-tilsatt sanitetsoffiser (sykepleier / lege / psykolog / tannlege / veterinær / farmasøyt / sanitetsbefal / eller tilsvarende). Foreningen er åpen for stadig tjenestegjørende offiserer i militære og sivile stillinger, tidligere tjenestegjørende og pensjonister.

Innmelding

Innmelding på www.msof.no eller ved å kontakte foreningens formann Atle Hansen Røsseland på mobil 416 90 089 eller epost arossel@broadpark.no

Maritim strategigruppe

Formål

- Faggruppen skal arbeide med å øke forståelsen for at Kyststaten, Sjøfarts-, Fiskeri- og Oljenasjonen Norge har store maritime interesser i nære så vel som fjerne farvann.
- Faggruppen skal arbeide for økt innsikt i den vitale rollen Forsvaret og spesielt Sjøforsvaret har når våre maritime interesser skal ivaretas og beskyttes.
- Faggruppen skal spesielt bearbeide langsiktige perspektiver.
- Dessuten bidrar faggruppen med oppfølgingen av saker på Sjømilitære Samfunns handlingsplan.

Marineøkonomgruppen

Gruppen er for tiden inaktiv.

SMS OG SAMFUNNET

Det er alltid en fare for at de forskjellige avgjørelser som gjøres i samfunnet, er basert på et for snevert grunnlag. Derfor trenger alle som administrerer vårt samfunn regelmessige korrektiver og friske innspill fra mennesker og organisasjoner som uttaler seg på et fritt grunnlag.

SMS har rett og plikt til å interessere seg for de avgjørelser som treffes når det gjelder Sjøforsvaret. Avgjørelser som kan virke uheldige, har foreningen anledning til å påtale.

Samtidig har foreningen anledning til å fremme egne anbefalinger i tråd med sin formålsparagraf. Generelt sett bør SMS arbeide for å ivareta Sjøforsvarets rolle for landets sikkerhet, som bærer av vår maritime kultur, som etat for opplæring av unge mennesker, og som utenrikspolitisk instrument for å ivareta suverenitet over våre havområder.

Disse oppgavene søker SMS å fremme gjennom samarbeide med myndigheter og andre foreninger, og videre ved å samle medlemmene til foredrag og diskusjonsaftener. Et viktig ledd i dette er Sjømaktseminaret i Hardanger. Dette går over to dager, og samler et stort antall medlemmer og en rekke innbudne gjester fra de etater som berøres av seminarets tema.

Avholdte seminarer er omtalt under avsnittet «Historiske merkedager». Disse seminarene gir nyttige impulser til deltagerne.

FONDS OG LEGATER

SMS forvalter to fonds og et legat opprettet for medlemmenes beste. Disse er:

Olaf Hansens Fond (kr 350,000.-) for å fremme vitenskapelig arbeid av betydning for Marinens utvikling.

Eleonore Vedelers Fond (kr 40,000.-) for hjelp til pensjonerte offiserer og unge løytnanters deltagelse i foreningens tilstelninger.

Georg og Ingeborg Harlans legat (ca. 3 mill. kr) til videre utdannelse av marineingeniører i Den Kongelige Norske Marine.

NORSK TIDSSKRIFT FOR SJØVESEN

SMS står som utgiver av Norsk Tidsskrift for Sjøvesen som kommer ut med seks nummer i året. Dette er et av Norges eldste tidsskrifter, etablert i 1882. Det har belyst mange viktige spørsmål vedrørende Sjøforsvaret gjennom tidene. Medlemmene i SMS får tidsskriftet fritt tilsendt.

NTfS setter under debatt strategi og sjømilitær taktikk såvel som våpen, utstyr og anskaffelser, personellpolitikk og annet med tilknytning til forsvarsspørsmål generelt og Sjøforsvaret spesielt.

NTfS trykkes i ca. 2700 eksemplarer, og når ut til beslutningstakere på alle plan i Sjøforsvaret.

Det distribueres også til sentrale politikere i Stortinget, til berørte departementer, forsvarsledelsen, næringsliv samt til en rekke vernepliktige og utskrevne sjøforsvarsoffiserer engasjert i shipping, oljeindustri og annet næringsliv.

Normal utgivelsesplan er ultimo februar, april, juni, september, november og desember, med stoff-frist ca. tre uker før utgivelse. Alle er velkommen med innlegg. Nærmere opplysninger: Generalsekretæren SMS, kontakt-data, side 13.

SJØMILITÆRE SAMFUNDS FORLAG

Siden høsten 1993 har redaktøren for Norsk Tidsskrift for Sjøvesen gradvis bygget opp forlagsvirksomhet. Bøker og skrifter av historisk karakter, med hovedvekt på marinehistorie, har blitt utgitt, - mer enn 50 utgivelser.

Disse bøker er av slik natur at kommersielle forlag viser liten interesse. Således har de fleste bøker blitt sikret finansiering før utgivelse. Gjennom denne virksomheten har mange interessante og viktige episoder, - ikke minst fra andre verdenskrig, blitt bearbeidet og bevart for ettertiden.

Medio 2006 meddelte forlagssjefen at han av helsemessige grunner ikke så seg i stand til å fortsette arbeidet. I desember samme år ble det tegnet avtale med ny forlagssjef slik at denne viktige virksomheten fortsetter.

SØSTERORGANISASJONER I SVERIGE OG DANMARK

Ferdsl på havet og beskyttelse av egne sjøområder mot fremmede inntrengere har hatt stor betydning for de skandinaviske land opp gjennom tidene. Det bekreftes av at det tidlig ble opprettet selskaper tilsvarende SMS både i Sverige og Danmark.

I Sverige ble:

Kunglig Örlogsmannasälskapet
Box 130 25, 10301 Stockholm
Tlf: + 46 8 12 23 98

opprettet i 1771. Selskapet utgir det svenske «Tidsskrift i Sjöväsenet».

I Danmark ble:

Søe-lieutenant-Sælskabet
Overgaden over Vandet 62B
1415 København K
Tlf: + 45 31540552

opprettet i 1784. Selskapet utgir det danske «Tidsskrift for Søværnen».

VIKTIGE ADRESSER I SMS:

President:

Kommandør Åsmund Andersen
Haakonsvern Orlogsstasjon,
Boks 1 Haakonsvern, 5886 Bergen
Tlf. arb: 55 50 30 50, mobil: 92 69 18 75
E-post: asmandersen@mil.no

Generalsekretær:

Kommandør ® Bjørn Krohn
Lyngstien 4 E, 5141 Fyllingsdalen
Tlf.: 55 16 61 15, mobil: 92 84 62 02, fax: 55 01 10 19
E-post: gs@sms1835.no

Aktivitetsutvalget:

Kommandørkaptein Frode Løseth
KE MARLOG, K-33, Boks 24 Haakonsvern, 5886 Bergen
Tlf. arb: 55 50 48 88, mobil: 41 51 61 58
E-post: floseth@mil.no

Rekruttering:

Orlogskaptein Ben Lofstad
Kysteskadren, Boks 24 Haakonsvern, 5886 Bergen
Mobil: 97 98 31 39
E-post: blofstad@mil.no

Redaktør nettside (hjemmeside www.sms1835.no):

Kommandør Jan Sommerfelt-Pettersen
KE/FID/SANSJØ
Mobil: 90 02 89 99
E-post: jsp@isf.uib.no

Norsk Tidsskrift for Sjøvesen:

Redaktør flaggkommandør Jens Jørgen Jensen
Harald Sæverudsvei 103, 5239 Rådal
E-post: jjjensen@online.no

Sjømilitære Samfunds forlag:
Forlagssjef/Orlogskaptein Max Hermansen
Trosterudveien 34 B, 0778 Oslo
Mobil: 93 49 78 36
E-post: maxjarl@hotmail.com

Forretningsfører NTfS og SMS-forlag:
Kommandørkaptein Sigbjørn Pedersen
Jenny Linds vei 17, 5146 Fyllingsdalen
Mobil: 99 16 82 58
E-post: berit_p@hotmail.com

Husstyre Samfundsbygningen:
Husfar/Direktør Tom Knudsen
Orrfuglstien 72, 3189 Horten
Tlf. arb: 33 08 38 81, mobil: 98 29 16 70
E-post: tom.knudsen@logserv.no

Lokalstyrer/Kontaktpersoner:

Oslo:

Orlogskaptein Ola Bøe Hansen
Tlf.: 97 65 65 75
E-post: olabhansen@mil.no

Horten:

Orlogskaptein/Sjefingeniør Jon-Arild Andreassen
Mobil: 92 62 55 29
E-post: jonandreassen@mil.no

Kristiansand:

Orlogskaptein Espen Wold
Palle Rosenkrantzgt. 11, 4616 Kristiansand
Mobil: 91 19 66 91
E-post: ewold@mil.no

Stavanger:

Kommandørkaptein Anders Hegland
NATO FORACS, 4086 Hundvåg
Tlf. arb: 51 34 72 54, pr: 51 66 67 36, mobil: 48 02 82 20
E-post: ahegland@mil.no

Bodø:

Orlogskaptein Helge Bertheussen
LDKN, Reitan, 8002 Bodø
Tlf. arb: 75 53 63 47
E-post: hbertheussen@mil.no

KVNORD:

Orlogskaptein Øystein Smaaberg
Mobil: 99 09 42 01
E-post: smaaberg@yahoo.no

Tromsø:

Kommandørkaptein Geir Morten Bentzen
Olavsvern, Boks 5113, 9284 Tromsø
Tlf. arb: 77 62 85 10, pr: 77 63 82 75, mobil: 91 66 82 07
E-post: geir.bentzen@c2i.net

SAMARBEIDENDE ORGANISASJONER

Rogaland Sjømilitære Forum
v/Kommandørkaptein Anders Hegland
NATO FORACS, 4086 Hundvåg
Tlf. arb: 51 85 72 54, pr: 51 66 67 36, mobil: 48 02 82 20
E-post: nfnnama@online.no

Marinens Reserveoffiserers Forbund
Bygning 31, Oslo Mil/Akershus, 0015 Oslo
Tlf: 23 09 30 14

Sjømilitært Forum
Myntgt. 2, Bygning 31, 0151 Oslo
Tlf: 67 53 78 53
E-post: sj.forum@online.no
www.sjomilforum.no

Vernepliktige Sjøoffiserers Forening
Oslo Mil/Akershus, 0015 Oslo
Tlf: 23 09 24 65

Bergen Militære Samfunn
Kommandantboligen
Gravdalsveien 155, 5164 Laksevåg
Sekretær: Orlogskaptein Sigmund Hovland
Tlf: 55 16 21 39

HISTORISKE MERKEDAGER

4. desember 1835: Sjømilitære Samfund blir stiftet på Fredriksvern med kommandørkaptein C.C. Lous som formann.

3. desember 1841: Sjømilitære Samfund ble erklært for oppløst, "indtil heldigere omstændigheder for dets virksomhet maatte indtræde". Grunnen til dette var i alt vesentlig dalende interesse blant medlemmene, og derav mangelfull deltagelse på møter fra 1838.

3. oktober 1866: Sjømilitære Samfund ble gjenetablert, og det første møte etter oppholdet ble avholdt på Horten.

1 november 1882: "Norsk Tidsskrift for Sjøvesen", organ for Sjømilitære Samfund, utkom med sitt første hefte. Redaktør: Kommandør H. J. Müller.

25. oktober 1883: Ved kgl. res. fikk Sjømilitære Samfund tillatelse til å la orlogsflagget heises ved Samfundsbygningen i Horten.

5. desember 1883: Samfundsbygningen innvies.

9. april 1889: Sjømilitære Samfund vedtar å oppsette prisoppgaver. I 1870 ble det også vedtatt å sette opp prisoppgaver, men da ingen besvarelser kom inn, ble saken henlagt.

6. oktober 1917: Sjømilitære Samfund mottar gavebrev på kroner 25.000 fra kaptein i Marinen Olaf Hanssen til fond for fremme av vitenskapelig arbeide av betydning for Marinens utvikling. Gavebrevet blir gitt i takknemlig erindring om den utmerkede utdannelse han har fått på Sjøkrigsskolen.

1. juli 1951: Sjømilitære Samfund mottar et gavebrev på kr 10.000 fra vpl kaptein Svend Foyn Bruun for opprettelse av Fru Eleonore Vedelers Fond med formål å yte hjelp til pensjonerte offiserer og unge løytnanter til deltagelse i festlige tilstelninger på Sjømilitære Samfund.

26. oktober 1961: Sjømilitære Samfund melder seg ut av Embetsmennesenes Landsforbund og inn i Befalets Fellesorganisasjon.

1. januar 1963: Sjømilitære Samfunds Hovedstyre overføres fra Horten til Bergen. Det etableres et lokalstyre i Horten med blant annet ansvar for forvaltning av Samfundsbygningen.

1. januar 1967: Sjømilitære Samfunds Hovedstyre overføres fra Bergen til Oslo med fagforeningsvirksomhet som hovedoppgave. Det opprettes et Foreningsstyre i Bergen med fagmilitær og sosial virksomhet som hovedoppgaver.

15. september 1971: Sjømilitære Samfund underrettes av Sandefjord Byfogdembete at det i gjensidig testamente mellom Jacob Georg Tveten Harlan og hustru Ingeborg Harlan blant annet er anført at det for boets aksjer i A/S Kosmos skal opprettes et legat til videre utdannelse av maskinoffiserer i Den Kongelige Norske Marine. 2560 aksjer med pålydende kroner 100 utgjorde til sammen kroner 256.000.

26. november 1984: Sjømilitære Samfund vedtar å flytte Hovedstyret fra Oslo til Bergen. Foreningsstyret legges ned. Fagforeningsvirksomheten utgår. Som medlemmer kan også opptas personer hvis tilknytning til totalforsvaret og/eller interesse for totalforsvarsspørsmål er slik at de bør gis anledning til medlemskap. Alle medlemmer skal være stemmeberettiget.

22. november 1985: Sjømilitære Samfund feirer sitt 150 års jubileum i Haakonshallen, Bergen.

29. september 1989: Sjømilitære Samfund avholder sitt første Øysteseseminar ved Hardanger Hotell med over 100 deltagere. Tema: "Forsvarsstudien 1991".

18. mars 1991: Sjømilitære Samfund vedtar å utgi en medlemshåndbok(lommealmanakk).

24. mai 1991: Sjømilitære Samfund avholder sitt andre Øysteseseminar ved Hardangerfjord Hotell med 150 deltagere. Tema: "Om utdanning i samfunnet og i Sjøforsvaret".

21. mai 1992: Sjømilitære Samfund avholder sitt tredje Øysteseseminar ved Hardangerfjord Hotell med 180 deltagere. Tema: "Sjøforsvaret År 2012 – Fortsatt Stridsdyktig?".

7. januar 1993: Driften av Samfundsbygningen legges direkte under Hovedstyret. Det etableres et Husstyre i Horten med ansvar for daglig drift av bygningen.

Husstyret består av sivilingeniør Jan F Lund(husfar), arkitekt Ragnar Korneliussen, økonomidirektør Tom Knudsen og orlogskaptein Ingvar Fosheim(husmann).

15. april 1993: Sjømilitære Samfund vedtar å iverksette forlagsvirksomhet i regi av Norsk Tidsskrift for Sjøvesen. Redaktør: Kommandørkaptein Svein Carl Sivertsen.

Første bokutgivelse er "Men bølgene er jo fri", om Shetland/Norge forbindelsene 1940-45.

9. juni 1993: Sjømilitære Samfund påpeker overfor Generalinspektøren for Sjøforsvaret at deltagelse i internasjonale operasjoner for fartøyenes besetning må være en forpliktelse og ikke en frivillighetssak.

21. september 1993: Hovedstyret vedtar, etter forslag fra Generalinspektøren fra Sjøforsvaret, å igangsette arbeid med å reise en statue av Leif Andreas Larsen(Shetlands-Larsen). Bergen Kommune enig. Plassering: Torgutstikkeren i Bergen. Kunstner Knut Steen, valgt etter konkurranse. Kostnad: 1 million kroner.

26. mai 1994: Sjømilitære Samfund avholder sitt fjerde Øysteseseminar ved Hardangerfjord Hotell med 170 deltagere. Tema: "Kyststaten Norge – Sjøforsvarets rolle".

28. november 1994: Sjømilitære Samfund overrekker HM Kong Harald V eksemplar nummer 1 av 12 statuetter av Kong Haakon VII, laget av billedhugger Nils Aas, for tildeling til de gjenlevende 10 av 38 innehavere av Krigskorset i Sjøforsvaret. Eksemplar nummer 12 får en verdig plassering i Samfundsbygningen sammen med oversikt over de 38 innehavere av Krigskorset i Sjøforsvaret.

8. mai 1995: HKH Kronprins Haakon avduker monument over Leif Andreas Larsen (Shetlands-Larsen) på Torgutstikkeren (senere kalt Shetlands-Larsens brygge) i Bergen.

1. desember 1995: Sjømilitære Samfunds 160 års stiftelsesmiddag avholdes i Samfundsbygningen med HM Kong Harald V og HKH Kronprins Haakon som gjester. Fenrik HKH Kronprins Haakon holder talen "Årets kull ved Sjøkrigsskolen".

1. januar 1996: Hovedstyret beslutter å starte en skriftserie i Norsk Tidsskrift for Sjøvesens regi. Hensikten er å presentere sjømilitært/maritimt stoff som blir for omfattende som tidsskriftartikkel og for kort som normal bokutgivelse.

Førsteutgivelse i stivbind: "Sjømilitære Samfunds 160 årige historie – Glimt fra perioden 1835 – 1996".

30. mai 1996: Sjømilitære Samfund avholder sitt femte Øysteseseminar ved Hardangerfjord Hotell med 190 deltagere, minimesse inkludert med 30 deltagere. Tema: "Materiellanskaffelser – Hvorfor, Hva, Hvordan".

10. september 1996: Forsvarssjefen gir tillatelse til at Sjømilitære Samfunds fortjenestemedalje kan bæres på uniform.

27. august 1998: Sjømilitære Samfund avholder sitt første Ulvikseminar ved Brakanes Hotel med 325 deltagere, minimesse inkludert med 70 deltagere. Tema: "Sjømakt i det 21. århundre".

31. august 2000: Sjømilitære Samfund avholder sitt Ulvikseminar 2 med 340 deltagere, minimesse inkludert med 70 deltagere. Tema «Anvendelse og utøvelse av sjømakt i det 21. århundre».

29. august 2002: Sjømilitære Samfund avholder sitt tredje seminar i Ulvik, nå benevnt Sjømaktseminar (dette er det åttende i rekken). 350 deltagere, minimesse inkludert med 65 deltagere. Tema «Maritimt forsvar av norske interesser».

26. august 2004: Sjømilitære Samfund avholder sitt fjerde seminar i Ulvik, Sjømaktseminar nr. 9. 350 deltagere, messe inkludert med 70 deltagere. Tema «Sjømakt som konfliktløser – nasjonalt og internasjonalt».

April 2006: Brev til forsvarsministeren med anmodning om opprettelse av bredt sammensatt forsvarspolitisk utvalg.

31. august - 2. september 2006: Sjømaktseminar nr. 10 «Sjøforsvaret og nordområdene». 365 påmeldte deltagere.

LOVER FOR SJØMILITÆRE SAMFUND

Fra 1. januar 1987

Vedtatt på SMS generalforsamling 26. november 1986.
Endret på SMS generalforsamling 21. mars 1996.

§ 1 FORMÅL

Sjømilitære Samfund (SMS) er en forening hvis formål er å virke for Sjøforsvarets tarv og utvikling, å fremme medlemmenes interesse for militære, militærvitenskapelige og militærtekniske emner, samt å fremme kameratskap og korpsånd blant dem.

§ 2 VIRKSOMHET

Sjømilitære Samfund skal arbeide for å fremme foreningens formål gjennom samarbeid med myndigheter og andre foreninger, og ved å samle medlemmene til foredrag, diskusjoner og selskapelig samvær. Sjømilitære Samfund holder kontakt med medlemmene gjennom Hovedstyret, lokalstyrer, eventuelle faggrupper og kontaktpersoner.

§ 3 MEDLEMMER

SMS har følgende kategorier medlemmer:

- A. Æresmedlemmer
- B. Medlemmer

Ad A: Forslag om opptagelse av æresmedlemmer behandles som hemmelig sak av Hovedstyret, som for anledningen skal være forsterket med formennene i lokalstyrene og 12 medlemmer oppnevnt av Hovedstyret. Bli forslaget vedtatt med 2/3 flertall, er vedkommende opptatt som æresmedlem.

Ad B: Som medlemmer kan ved anmeldelse til Hovedstyret optas:

- Yrkesoffiserer og pensjonerte yrkesoffiserer i Sjøforsvaret.
- Elever ved Sjøkrigsskolen og Befalsskolen for Marinen, samt kvartermestere under etatsutdanning.
- Vernepliktige og utskrevne offiserer i Sjøforsvaret i og utenfor tjeneste.
- Personer hvis tilknytning til totalforsvaret og/eller interesse for totalforsvarsspørsmål er slik at de bør gis anledning til medlemskap (herunder bedrifter, etater, foreninger og lignende). Bedrifter, etater, foreninger og lignende teller med en stemme.

§ 4
ADGANG TIL SMS` LOKALER,
MØTER OG TILSTELNINGER

Medlemmers familie og gjester kan gis adgang til SMS` lokaler og tilstelninger.

§ 5
FORENINGENS LEDELSE

Foreningen ledes av et Hovedstyre, samt lokalstyrer, fag-gruppestyrer eventuelt kontaktmenn hvis ansvar er gitt i det etterfølgende.

A. HOVEDSTYRET

Hovedstyret velges av generalforsamlingen. Hovedstyret har sete i Bergen, og styremedlemmene må velges slik at de har anledning til å delta i møter der. Hovedstyret består av 5 medlemmer, og er sammensatt av fortrinnsvis 2 flagg- eller stabsoffiserer av forskjellig grad, samt fortrinnsvis 3 subalternoffiserer hvorav ikke flere enn 2 av samme grad. President og visepresident utpekes ved valget. Faggrupper bør være representert i styret. Hovedstyrets medlemmer fungerer i minst 2 år. Hvert like år uttrer presidenten og en subaltern offiser, og hvert ulike år de 3 øvrige.

For hovedstyrets medlemmer velges 5 varamedlemmer etter samme prinsipp nummeret fra 1 og til 5. Varamedlemmenes funksjonstid er som styremedlemmenes, således at varamedlemmer med like nummer uttrer hvert like år og varamedlemmer med ulike nummer hvert ulike år.

Får et Hovedstyremedlem (annet enn presidenten) slikt forfall at Hovedstyret finner det riktig at han/hun trer ut, skal første varamedlem tre inn som nytt styremedlem. Vakansen blant varamedlemmene fylles for resten av vedkommendes funksjonstid ved at styret utpeker ny. Valget må bekjentgjøres for medlemmene og – dersom funksjonstid ikke er utløpt – godkjennes på første generalforsamling.

For at Hovedstyret skal være beslutningsdyktig må minst 3 medlemmer være tilstede. For vedtak kreves 3 stemmer, eller hvis styret ikke er fulltallig, 2 stemmer innbefattet presidentens. Ved presidentens forfall fungerer visepresidenten som president. Antas forfallet å bli av lang varighet skal spørsmålet om valg av ny president etter Hovedstyrets forslag avgjøres ved generalforsamlingsbeslutning.

Ved valg til Hovedstyret, skal fraværende medlemmer ha anledning til å stemme skriftlig. Før avholdelse av den årlige generalforsamling, har medlemmene adgang til å sende inn forslag til kandidater. De innkomne forslag til kandidater skal bekjentgjøres sammen med innkalling til generalforsamlingen.

Hovedstyret tilsetter SMS' generalsekretær. Hovedstyrets forhold til generalsekretæren reguleres ved avtale. Generalsekretærens godtgjørelse skal fastlegges i de årlige budsjetter.

B. VALGKOMITE

Generalforsamlingen velger en valgkomité på 3 medlemmer. Valgkomitéens funksjonstid er 2 år. Valgkomitéens forslag til kandidater til Hovedstyret skal bekjentgjøres sammen med innkalling til generalforsamlingen.

C. LOKALSTYRER

Lokalstyrer kan opprettes ved Sjøforsvarets stasjoner utenom Bergen dersom medlemmene på stedet ønsker dette. Lokalstyrets sammensetning samt andre bestemmelser som angår lokalavdelingen fastsettes av medlemmene på stedet. Styremedlemmer på valg velges på lokalavdelingens årsmøte. Generalforsamlingen og Hovedstyret kan pålegge et lokalstyre å ta seg av spesielle oppgaver for SMS.

D. FAGGRUPPESTYRER

Medlemmer som har spesielle faglige interesser kan fremme forslag om å danne sitt eget faggruppestyre. Faggruppestyret skal bestå av 4 medlemmer med varamenn som velges på gruppens årsmøte. Gruppestyremedlemmene fungerer om mulig 2 år dog slik at formann og styremedlem samt 2 varamenn uttrer det ene år og de øvrige det neste. Gruppestyret velger selv sin formann.

Forslag om danning av faggruppestyre sendes Hovedstyret før avholdelse av generalforsamlingen og bekjentgjøres sammen med innkalling til generalforsamlingen. Generalforsamlingen avgjør om faggruppestyre skal dannes. Avgjørelsen foretas ved skriftlig stemmegivning og krever 2/3 flertall av de avgitte stemmer.

E. KONTAKTPERSONER

Samfundets medlemmer ved Sjøforsvarets stasjoner/fartøyer som ikke har lokalstyre, velger seg imellom hvert år for ett år av gangen hver sin kontaktperson med vara-representant.

F. KONTAKTKONFERANSE

Kontaktkonferanse avholdes etter Hovedstyrets omdømme.

§ 6

GJENVALG AV TILLITSMENN

Fratredende tillitsmenn kan ikke mot sin vilje gjenvelges til noe tillitsverv før etter utløpet av så lang tid som den de har fungert.

§ 7 LEDELSENS PLIKTER

A. HOVEDSTYRET

Det pålegges Hovedstyret å:

- innkalle til generalforsamlinger
- arrangere medlemsmøter og andre tilstelninger
- sørge for at beslutninger tatt på generalforsamlingen blir iverksatt
- ivareta SMS' økonomi og utarbeide budsjettforslag for det kommende år
- motta SMS's regnskaper og fremlegge disse for generalforsamlingen med revisorens antegnelser, og med innstilling til avgjørelse
- føre tilsyn og kontroll med SMS' tidsskrift, samt utferdige skriftlig instruks for redaksjonskomitéen
- føre tilsyn med drift av lokaler mv. som disponeres av SMS
- sørge for at alt som kan være av verdi for SMS' historie, så som arkiv, trykte og skrevne forhandlingshefter – og protokoller, fotografier, tegninger og opptegetninger blir samlet, tatt vare på, ordnet og holdt i forsvarlig stand
- holde ajour SMS' lover og fortegnelse over SMS' medlemmer, æresmedlemmer og prisvinnere

Når nødvendig, kan Hovedstyret uten behandling i generalforsamlingen, sende medlemmene saker til skriftlig avstemming.

§ 8 GENERALFORSAMLING

Generalforsamling avholdes hvert år og søkes gjennomført i første kvartal. Medlemmene innkalles av Hovedstyret med minst 3 ukers varsel.

A. På generalforsamlingen velges:

1. Dirigent og 2 referenter
2. Medlemmer og varamedlemmer i Hovedstyret i stedet for de uttredende
3. Medlemmer av Redaksjonskomitéen for Tidsskriftet i stedet for de uttredende
4. Medlemmer til Bedømmelseskomitéen for prisoppgaver i stedet for de uttredende
5. 2 revisorer til gjennomgåelse av SMS's og Tidsskriftets regnskaper for kommende regnskapsår

Ved valg etter punktene 2, 3, 4 og 5 kan fraværende medlemmer stemme skriftlig eller etter fullmakt. Tidsskriftets redaktør, generalsekretær SMS, referenter og revisorer kan ikke være medlemmer eller varamenn i Hovedstyret.

B. På generalforsamlingen fremlegger Hovedstyret:

1. Årsberetning for SMS' virksomhet
2. Forslag til endring av lovene
3. Forslag til retningslinjer for Hovedstyrets arbeid i kommende år

4. Oversikt over SMS's årsregnskaper og økonomiske status
5. Forslag til desisjon av foreningens regnskaper for det forløpne regnskapsår
6. Forslag til SMS's budsjett samt til kontingentens størrelse
7. Eventuelle andre saker

C. STEMME OG VALGREGLER

Når intet annet bestemmes skjer stemmegivningen muntlig. Ved valg av tillitsmenn nyttes stemmesedler. Alle saker avgjøres ved simpelt flertall med unntagelse av valg på president i Hovedstyret hvor det kreves 2/3 flertall. Ved stemmelikhet har presidenten dobbeltstemme. Hovedstyret kan bestemme at fraværende medlemmer kan avgi skriftlig stemme for saker som behandles på generalforsamlingen.

D. BESLUTNINGSDYKTIGHET

På en generalforsamling kan ingen beslutning fattes dersom de stemmegivendes antall (medregnet skriftlige stemmer fra fraværende medlemmer) er mindre enn 30. I så tilfelle utsettes saken og tas til behandling på en ny generalforsamling eller utsendes til skriftlig votering alene, hvorved den kan avgjøres selv om de stemmegivendes antall er mindre enn 30. Vedtak i generalforsamlingen som ikke har vært utsendt til fraværende medlemmer for skriftlig avstemming, er bindende for Hovedstyret, med mindre dette anser at saken burde være forelagt alle medlemmene. Generalforsamlingens vedtak sammen med Hovedstyrets utredning sendes i så fall alle medlemmer til skriftlig avstemming. Hovedstyret kan innkalle til ekstraordinær generalforsamling, og plikter å gjøre det når det forlanges av minst 30 medlemmer.

§ 9

PRISOPPGAVER

Oppsettes prisoppgaver, dannes en bedømmelseskomité som skal bestå av presidenten (som leder) og 2 på 2 år valgte stemmeberettigede medlemmer. Når fristen for prisoppgavers innlevering er utløpet velger komitéen 2 supplerende medlemmer, som såvidt mulig har spesiell innsikt i de innkomne besvarelser. I tilfelle av stemmelikhet, gjør lederens stemme utslaget. Bedømmelseskomitéen oppsetter prisoppgaver og besørger dem offentliggjort hvert år i oktober måned. Besvarelsene skal være innlevert innen nestfølgende 1. september, hvoretter de bedømmes og klassifiseres av Komitéen. Bedømmelsene deles i 4 klasser, nemlig:

- 1ste klasse, som belønnes med gullmedalje
- 2den klasse, som belønnes med sølvmedalje
- 3dje klasse, som belønnes med hedrende omtale
- 4de klasse, som henlegges

Foruten med medalje belønnes besvarelsene 1., 2. og 3. klasse med et pengebeløp som fastsettes for hvert år av den alminnelige generalforsamling. Prisbelønnede besvarelser opptas i tidsskriftet med mindre bedømmelseskomitéen finner at det ikke bør skje. I så tilfelle oppleses vedkommende avhandling på et medlemsmøte av forfatteren selv eller et medlem. Presidenten bekjentgjør utfallet av bedømmelsen og utdeler medaljene for 1. og 2. klasses besvarelser på møte innen kalenderårets utgang. Bedømmelseskomitéen avgjør om og eventuelt i hvilken utstrekning utfallet av bedømmelsen skal offentliggjøres i dagspressen.

§ 10

MEDLEMSKONTINGENT – UTMELDING – STRYKNING

Generalforsamlingen fastsetter med alminnelig flertall medlemskontingenten for det påfølgende kalenderår. Ved utmelding av foreningen erlegger medlemmer kontingent ut det halvår i hvilket utredelsen finner sted. Medlemmer som ønsker å melde seg ut må gjøre dette skriftlig til Hovedstyret med minst 14 dagers varsel. Medlemmer som i 2 år ikke har betalt kontingenten, strykes av medlemslisten. Handler et medlem mot SMS's lover og andre bestemmelser, eller viser uverdigg oppførsel, kan det strykes som medlem. Beslutning om dette treffes av Hovedstyret forsterket som bestemt i § 3 Avd. A. Vedkommende kan gis anledning til å uttale seg skriftlig.

§ 11

TIDSSKRIFT

Hvis et tidsskrift utgis, velges 4 medlemmer til å forestå tidsskriftets økonomi, redaksjon og utgivelse. Formannen i redaksjonskomitéen fungerer som redaktør, de øvrige som medarbeidere i tidsskriftet. Generalforsamlingen fastsetter redaktørens og de enkelte medarbeideres lønn, og gir de nærmere bestemmelser for tidsskriftet. Redaksjonskomitéen velges for 2 år, således at redaktør og en medarbeider er på valg hvert ulike år, og de 2 øvrige medarbeidere hvert like år.

§ 12

ENDRING AV LOVENE

Forslag om endring av disse lover må sendes Hovedstyret før generalforsamlingen. De innkomne forslag bekjentgjøres sammen med innkalling til generalforsamlingen. Generalforsamlingen avgjør om forslagene skal undergis utvalgsbehandling eller ikke. Saken avgjøres på neste generalforsamling. Fraværende medlemmer kan avgi skriftlig stemme. For at forslag til endring av lovene skal anses som vedtatt, kreves at forslaget støttes av minst 2/3 av de avgitte stemmer.

§ 13 OPPLØSNING AV FORENINGEN

For vedtak av forslag til Foreningens oppløsning kreves at 2/3 av samtlige medlemmer stemmer for det. I så tilfelle realiseres dens eiendeler, og det fattes bestemmelse om de innkomne midlers anvendelse med simpelt flertall på en generalforsamling. Fraværende medlemmer kan stemme skriftlig.

§ 14 TOLKING AV LOVENE

Tolking av disse lover tilligger Hovedstyret, som i tvilstilfelle kan forelegge spørsmålet på en generalforsamling.

Strategidokument for SJØMILITÆRE SAMFUND

Utarbeidet etter SMS kontaktkonferanse
Hurtigruten 15 - 16 februar 2007

Visjon

SMS skal aktivt bidra til Sjøforsvarets synlige kvalitet og anerkjennelse som forsvarsgren.

Formål

Sjømilitære Samfunds formål er å virke for Sjøforsvarets tarv og utvikling, å fremme medlemmenes interesse for militære, militærvitenskaplige og militærtekniske emner, samt å fremme kameratskap og korpsånd blant dem.

Dette forutsetter et utadvendt engasjement i det norske samfunn om maritime forhold og aktiviteter, som synliggjør og skaper forståelse for Sjøforsvarets betydning og rolle i samfunnet generelt.

Delmål

Sjømilitære Samfund skal:

- gjennom aktivt virke, først og fremst engasjere medlemmenes interesser for sjømilitære forhold
- bidra til å utvikle medlemmenes kompetanse innen det militærvitenskapelige og militærtekniske felt
- arbeide for at sjømilitære tradisjoner, korpsånd, kameratskap og det sosiale fellesskap blir ivaretatt og videreutviklet
- bidra til at Sjøforsvarets offiserer identifiserer seg med sitt yrke og styrke deres bevissthet om at tjenesten i Sjøforsvaret er samfunnsgagnlig og fredsbevarende
- i en tid med store omstillinger av såvel organisatorisk som teknologisk art, bidra til å utvikle et kompetent, engasjert og kreativt offiserskorps
- aktivt bidra til utviklingen av Sjøforsvaret og arbeide for at helheten i et langsiktig perspektiv blir ivaretatt i denne prosessen

- aktivt arbeide med å øke forståelsen for at Kyststaten, sjøfarts-, fiskeri- og oljenasjonen Norge har store maritime interesser i såvel nære som fjerne farvann
- arbeide for økt innsikt i den vitale rolle Sjøforsvaret har når våre maritime interesser skal ivaretas og beskyttes
- gripe fatt i viktige spørsmål og sette dem på dagsordenen gjennom seminarer, foredrag og diskusjonsmøter, samt bidra til medlemmenes engasjement
- bidra til å markere viktige sjøkrigshistoriske begivenheter for å spre kunnskap og lærdom til fremtidens offiserer og borgere
- sørge for at Norsk Tidsskrift for Sjøvesen forblir et tidsskrift med takhøyde og som stimulerer både yngre og eldre til å delta i debatten om forhold som angår Sjøforsvarets tarv og utvikling
- bidra til at Tidsskrift for Sjøvesen holder en høy standard hva angår militærviten-skapelige-, militærtekniske- og sikkerhetspolitiske emner
- øke medlemsmassen gjennom aktiv rekruttering.

Sjømilitære Samfunds virksomhet

Sjømilitære Samfund skal arbeide for å fremme foreningens formål gjennom samarbeide med myndigheter og andre foreninger, og ved å samle medlemmene til foredrag, diskusjoner og selskapeleg samvær. Sjømilitære Samfund holder kontakt med medlemmene gjennom Hovedstyret, Lokalstyrer, eventuelle faggrupper og kontaktpersoner. Sjømilitære Samfund skal være eksklusiv og for det brede lag. Foreningens egenart skal ivaretas og utvikles videre.

Hva Sjømilitære Samfund er:

Sjømilitære Samfund er en aktiv og ideell faglig organisasjon som ble stiftet i 1835.

Sjømilitære Samfund er en organisasjon som vil arbeide for et godt og troverdig Sjøforsvar. SMS engasjerer seg derfor i forhold som berører Sjøforsvarets tarv og utvikling. SMS søker å engasjere seg i prosessen slik at fattede beslutninger kan støttes.

Norsk Tidsskrift for Sjøvesen står sentralt i SMS' arbeid. Vi ønsker å engasjere medlemmene gjennom tidsskriftet og de forskjellige arrangementer SMS står bak. SMS ønsker alt tilsatt personell i Sjøforsvaret som medlemmer. Likeledes ønskes som medlemmer alle borgere med interesse for det maritime Norge og Sjøforsvarets rolle for ivaretagelse av våre maritime interesser. SMS ønsker både medlemmer som er aktive, og medlemmer som vil bidra til organisasjonens arbeid og sak gjennom sitt medlemskap. SMS er en ideell organisasjon hvor de aktivt engasjerte virker på frivillig basis. Dette tilsier et avpasset engasjement og en prioritering av aktiviteter.

Hva Sjømilitære Samfund ikke er:

Sjømilitære Samfund er ikke en fagforening som beskjeftiger seg med økonomiske eller tjenestemessige forhold. Foreningen er ikke en konkurrent til fagforeningene og heller ikke en forening med interesser kun for en del av Sjøforsvarets virksomhet. Sjømilitære Samfund har ikke tilbud til medlemmene i form av reklameartikler, kredittkort, rabattkort, forsikringsordninger eller lignende. Sjømilitære Samfund ønsker ikke å profilere seg på enkle tilbud til medlemmene.

Hovedaktiviteter for oppnåelse av strategidokumentets delmål.

Denne handlingsplan er oppdatert etter SMS kontaktkonferanse i 2007. Den er grunnlaget for arbeidet i SMS hovedstyre i toårsperioden. Den vil legges ut på SMS nettsider etter Generalforsamlingen.

1. Gjennomføre kontaktkonferanse 2009
2. Forberede og gjennomføre Sjømaktseminar nr 12 i 2010
3. NTfS, forlagsvirksomhet og informasjonsarbeid fortsetter
4. Bedømme prisoppgaver i 2009
5. Gjennomføre aktiviteter i samarbeide med paraplyorganisasjoner
6. Gjennomføre kjerneaktiviteter: Stiftelsesmiddag, Ball, Foredrag
7. Utgi SMS lommekalender for 2010
8. Ivareta av Samfundsbygningen
9. Videreutvikle SMS internettsider
10. Forberede Sjømilitære Samfunds 175 års jubileum i 2010

Ved utførelsen av disse hovedaktiviteter skal utgangspunktet være delmålslisten i strategidokumentet dog med hovedfokus på følgende:

- Arbeide for å sikre at den enkelte forsvarsgren har en trygg forankring i og er en integrert del av Forsvarets toppledelse, som gir mulighet til å utøve ledelse av forsvarsgrenen og samtidig være forsvarsgrenens strategiske rådgiver.
- Fortsette aktivt informasjonsarbeide og formidle til borger og beslutningstaker betydningen av Norge som kyststat og maritim nasjon med behov for et robust Sjøforsvar.
- Bidra til å sikre gjennomføring av den struktur Stortinget har vedtatt.
- Sette på dagsorden for faglig debatt, og formidling, Sjøforsvarets internasjonale engasjement.

Sjømilitære Samfund vil holde denne strategi- og handlingsplan levende og stimulere medlemmene til å påvirke foreningens prioriteringer.

SJØMILITÆRE SAMFUNDS STIFTELSESDAG

Hvert år blir Sjømilitære Samfunds stiftelsesdag markert med stiftelsesmiddag den første fredag i desember. Middagen blir avholdt i vår Samfundsbygning i Horten. Kunngjøring i Norsk Tidsskrift for Sjøvesen og på SMS websider, www.sms1835.no.

Tjenestegjørende medlemmer som gis avskjed på grunn av oppnådd aldersgrense i det år stiftelsesmiddagen avholdes, blir spesielt invitert. Eldste pensjonist i ansenitet holder «Pensjonistenes tale».

SJØFORSVARETS HISTORISKE MILEPELER

MARINEMUSÉET, Horten

Historiekunnskap er en god ballast når situasjoner inntreffer. Fortiden har ofte likhetstrekk med de hendelser som skjer i dag. Den som ikke kjenner historien, vil lett komme i skade for å bedømme en situasjon på et for spinkelt grunnlag. Marinemuseet bidrar til å forebygge dette.

En realistisk balanse mellom fortid, nåtid og fremtid vil sannsynligvis resultere i et solid fundament for en sunn fremtid.

Dette fundamentet kan Marinemuséet i Horten bidra til å etablere. Denne etableringen er også et særdeles viktig element i det generelle arbeidet for SMS å skape forståelse for sjømilitære forhold blant Norges befolkning.

Marinemuséet ble opprettet ved Kgl. res. 5. oktober 1853. Grunnlaget var den danskfødte kommandørkaptein Klinck's private samling, som han ved et gavebrev overdrog til Marinekommandoen. Samlingen ble i 1864 anbragt i en av Marinens store magasinbygninger, hvor Marinemuséet i ettertid har hatt sitt tilhold. Muséet slapp noenlunde uskadet fra bombingene i februar 1945. Samlingen omfatter modeller av våre orlogsskip fra de forskjellige perioder, skipstilbehør og våpen, samt protokoller, bøker, fotografier og tegninger vedrørende tjenester og materiellet.

VARDØHUS FESTNING, Vardø

Denne festningen ble anlagt av Haakon V Magnusson i 1302-1307 på den nordre del av øya. Den ble senere flyttet nærmere til Valen og ble da kalt Vardøhus slott. I 1734-38 ble den nåværende festning på Stegetneset på sydvestre del av øya bygget. Festningen, som er et stjerneanlegg, er nå museum. Her finnes et betydelig antall gjenstander og malerier som belyser vår historie. Blant gjenstandene er «Kongestokken», en eikestokk hvor flere av våre konger har risset inn sitt navn. Festningen, som var under norsk kommando helt til senhøstes 1940, var den siste del av Norge som ble besatt under siste krig. Den hører inn under Sjøforsvaret.

Festningen ivaretar og viderefører mange tradisjoner som er typiske for Vardø. Når solen kommer over horisonten etter jul markeres det med salutt fra festningens kanoner. Det gir signalet til at alle skolebarn skal ha fri resten av dagen.

OSCARSBORG FESTNING 1845-53, Drøbak

Festningen ble anlagt 1845-53 med hovedbatteri for kanoner på Kaholmen. Tidligere var det (1640-43) under Christian IV bygd blokkhus på Kaholmen. Frem til den annen verdenskrig har festningen hatt varierende bestykning. Hovedbatteriet 9. april 1940 var tre 28 cm kanoner fra Krupp i Tyskland. Disse var satt opp i 1892. Under lossing

gikk en av kanonene til bunns. Den ble hevet og gitt navnet Moses. De andre fikk navnene Josva og Aron.

Da den tyske angrepsgruppe Blücher, Lützow, Emden, Möwe samt endel mindre skip nærmet seg Oscarsborg 9. april 1940, lot kommandanten oberst Eriksen åpne ild kl 0420. Blücher ble bl.a. truffet av to skudd fra 28 cm kanonene. Etter treff fra to torpedoer, sank Blücher kl 0622. De øvrige skip trakk seg ut sørover. Oscarsborgs innsats gjorde det mulig for kongen, regjeringen og Stortinget å komme ut av Oslo. Denne viktige og resolute handling har gjort et uslettelig inntrykk på det norske folk. Hvert år besøker mange tusen mennesker Oscarsborg festning.

I forbindelse med omstillingen er festningen nedlagt.

BERGENHUS FESTNING

Området som i dag utgjør kjerneområdet for Bergenhus festning gikk i middelalderen under benevnelsen Holmen.

Kong Øystein Magnusson flyttet kongssetet til Holmen på 1100-tallet og bygde opp en kongsgård her. Da borgerkrigene ebbet ut i første halvdel av Håkon Håkonssons lange regjeringstid (1217-63), og Norge ble mer varig samlet, ble det bygd opp et befestet anlegg av stein på området. Først ved innføringen av eneveldet i 1660 ble Bergenhus en ren festning. I løpet av 1600-tallet ble festningen utbygget og forsterket og var på sitt mest fullstendige rundt 1700, med Bergenhus og Sverresborg som en samlet festning.

Under andre verdenskrig ble Bergenhus tatt i bruk av tyskerne som lokalt hovedkvarter.

Fra 1945 til 1995 var Bergenhus festning hovedkvarter for Distriktskommando Vestlandet. Bergenhus regiment overtok kommandantskapet på festningen i 1996 og frem til regimentet ble nedlagt 30. september 2002. Fra 1. oktober 2002 overtok Sjef Sjøforsvarets Skoler kommandantfunksjonen på Bergenhus festning.

Ultimo 2006 overtok en pensjonert generalmajor som kommandant. Følgende avdelinger er i dag lokalisert på Bergenhus festning: Bergenhus Heimevernsdistrikt 09, et mindre element av Forsvarsbygg Markedsområde Bergen, Forsvarets Musikkorps Vestlandet, Vernepliktsverket/Regional Klassifiseringsenhet Bergen, Forsvarets Regnskapsadministrasjon samt Bergenhus festningsmuseum.

DEN «NORSKE LØVE», Horten

Dette fortet, som ligger på øya Vealøs utenfor Horten, ble bygget i årene 1852-1856 for å beskytte marinebasen i Horten. Det ble oppført av ingeniør Balzar Nicolai Garben, som også hadde stått for byggingen av Oscarsborg.

Fortet er omgitt av en vollgrav som kunne fylles med vann. Det har en sirkelformet «envelope» som hadde 22 åpne kassematter med hver sin kanon som veide 3 tonn. Kassematterne ble murt igjen av tyskerne under siste verdenskrig. I sin opprinnelige form hadde fortet en besetning

på 500 mann fullt oppsatt. Det kom aldri i bruk for sitt egentlige formål.

Fortet, som viser tidligere tiders sterke forsvarsvilje, brukes i dag som kurs- og øvingssteder.

«ORLOGSGASTEN»

Mer enn 250 000 norske borgere har tjenestegjort i den dansk/norske fellesflåte og i den Kongelige Norske Marine i løpet av de siste 500 år. I løpet av disse årene har vårt land vært angrepet av svenske, britiske og tyske styrker, som med vekslende hell ble slått tilbake av vår hær, våre festninger og vår orlogsmarine.

Vi mistet tusener av menn gjennom disse årene. Navn som Kjøgebukt – Dynekilen – Marstrand – Narvik – Atlanterhavet og Normandie vil alltid gå igjen i vår sjøkrigshistorie. For at de som har tjent landet gjennom sin orlogstjeneste på sjøen i disse årene ikke skal bli glemt, ble monumentet «Orlogsgasten» avduket på Vippetangen 3. september 1992. Monumentet bærer denne inskripsjonen:

For Konge fedreland og flagets hæder

*Gjennom fem århundrer
Til minne om alle som har tjenestegjort i*

Fellesflåten	1510-1814
Den Kongelige Norske Marine	1814-1945
Hanseaterkrigen	1510-1512
Den Nordiske 7 års Krig	1563-1570
Kalmarkrigen	1611-1613
Den Tyske Krig	1625-1629
Norsk-Svenske Krig	1644-1645 *
Krigen mot Sverige	1657-1658 **
Krigen mot Sverige	1658-1660 ***
Den Skånske Krig	1675-1679
Den Store Nordiske Krig	1709-1720
Krigen mot England	1807-1814
Krigen mot Sverige	1808-1809
Krigen mot Sverige	1814
Mobiliseringen mot Sverige	1905
1. Verdenskrig	1914-1918
2. Verdenskrig	1939-1945

* *Freden i Brømsebro. Vi tapte Jemtland og Herjedalen.*

** *Freden i Roskilde. Vi tapte Båhuslen og Trondheimslen.*

*** *Freden i København. Vi fikk tilbake Trondheimslen.*

Under 60-års markeringen av D-dagen ble en replica av monumentet ORLOGSGAST avduket av Hans Majestet Kong Harald V den 7. juni 2004 i den franske byen Hermanville-sur-Mer.

Dette monumentet har samme inskripsjon som monumentet på Vippetangen i Oslo, men teksten er på fransk.

MARINEN OG HANDELSFLÅTEN UNDER

1. OG 2. VERDENSKRIG

Ved krigsutbruddet i 1914 ble vår marine, som den gang var relativt velutrustet, satt i beredskap. Samtidig ble Forsvaret i sin alminnelighet styrket. Det bidro til at det lyktes å bevare landets nøytralitet under den 1. verdenskrig.

De kraftigste marineenhetene, fire panserskip, ble ifølge strategisk riktige prinsipper holdt samlet nær viktige infartsleder. Det samme var tilfelle med de fire undervannsbåtene Marinen hadde. Torpedobåtene (35 stk) ble fordelt i grupper i uthavner langs kysten for raskt å kunne komme på pletten om noe hendte.

Disse foranstaltninger signaliserte til omverdenen at landet hadde en sterk vilje til nøytralitetsvern, og at et angrep mot landet neppe ville være uten tap.

Handelsflåten, som var i sterk vekst og som opplevet et stort transportbehov, seilte på alle hav under hele 1. verdenskrig. Men flåten led store tap under krigen. I alt 900 handelsskip gikk tapt ved at de ble torpedert, ved at de gikk på miner eller gikk tapt på annen måte. Dette resulterte i at over 2000 sjøfolk mistet livet på sjøen under den 1. verdenskrig.

Ved utbruddet av den 2. verdenskrig ble Sjøforsvaret satt i beredskap slik som i 1914. Kystfestningene ble også delvis bemannet. Men nøytralitetsvernet var ikke så effektivt som under den 1. verdenskrig, noe som skyltes mangelfullt forsvarsmateriell og uklar politisk ledelse under episoder som inntraff. Altmarkaffæren ble av omverdenen tolket slik at vår vilje til nøytralitetsvern var svak. Disse forhold kan ha vært medvirkende til at landet ble angrepet 9. april 1940.

I 1940 hadde Marinen 63 skip, hvorav 44 var sjøsatt 1874- 1918. Flere av skipene var i kamp med tyske skip i april 1940. Av de skip som ikke gikk tapt, kom 13 til Storbritannia og her ble Marinen gjenoppbygd. Fra 7. juni 1940 til 8. mai 1945 seilte i alt 118 krigsskip under norsk flagg: 12 jagere, 7 korvetter, 30 motortorpedobåter, 9 motorkanonbåter/mineleggere, 4 undervannsbåter, 4 undervannsbåtjagere, 38 minesveipere, 12 patruljefartøyer og 2 depotskip. Marinen hadde et tap på 30 skip og mistet 1002 mann under krigen.

Marinens fartøyer gjorde tjeneste i Atlanterhavet og Ishavet, angrep tyske sjøstridskrefter og skipsfart på norskekysten, sveipete miner i Middelhavet, Persiske bukt og rundt Storbritannia, og deltok i invasjonen i Normandie. Sjøforsvarets skyttere seilte med handelsflåten på alle

hav. Den 7. mai 1945 var det 7366 mann i tjeneste i Marinen, av disse var 3688 i Sjøforsvarets skytteravdeling for handelsflåten og 496 i Kystartilleriet.

Blant de operasjoner som fant sted i hjemlige farvann peker Shetlandstrafikken seg ut. I alt 198 hemmelige oppdrag mellom Shetland og Vestlandet for frakting av Linge-folk, etterretningspersonell, flyktninger og militære forsyninger ble utført. Toktene, som ble utført av «Shetlandsgjengen», en norsk marineavdeling, var først basert på bruk av mindre båter, fiskeskøyter og MTB'er. Senere ble tre mindre amerikanske ubåtjagere benyttet (Hessa, Hitra og Vigra). Disse toktene utførte militære oppdrag og bidro til å opprettholde kontakten mellom det okkuperte Norge og nordmenn i utlandet som kjempet for landets sak. Shetlands-Larsen (1906-1990), en norsk løytnant, ledet i alt 52 av toktene og ble en av verdens mest dekorerte sjøoffiserer. Monumentet over Shetlandsgjengen, symbolisert ved Shetlands-Larsen, ble reist av Sjømilitære Samfund på Torgutstikkeren (Shetlands-Larsens brygge) i Bergen 8. mai 1995.

Den norske handelsflåte gjorde en betydelig innsats ved å bistå de allierte med å opprettholde forbindelseslinjene over havet. Særlig var kontakten over Nord-Atlanteren med USA av vital betydning. Betydelig mengde materiell og i perioder over 50% av all olje og bensin som ble brukt av de allierte ble fraktet på norske skip. Over 1024 handelsskip bemannet med over 25000 norske sjøfolk var i alliert tjeneste under krigen.

Men skipene ble utsatt for systematiske fiendtlige angrep under hele krigen. Det resulterte i at i alt 694 norske handelsskip gikk tapt og i at 3732 norske sjøfolk mistet livet.

For å motvirke tapene ble konvoyer med eskorte av marinefartøyer tatt i bruk. I tillegg ble handelsflåtens skip utstyrt med våpen for selvforsvar. Det ble montert i alt 3279 kanoner for selvforsvar ombord på norske handelsskip. Kanonene ble betjent av skyttere fra Marinen. Dette ledet til en gjensidig respekt og tillit mellom personell i Marinen og i handelsflåten.

Den norske marinen og den norske handelsflåten bidro sterkt til at slaget om Atlanterhavet ble vunnet og til at den 2. verdenskrig kunne gå mot slutten.

Vår regjering nøt godt av stor velvilje fra de britiske myndigheters side under den 2. verdenskrig. Det skyldtes ikke minst at regjeringen, da den ankom i 1940, var ledsaget av Kong Haakon VII som var beslektet med det britiske kongehus, og at den disponerte over en stor handelsflåte.

Under siste del av krigen var Kronprins Olav, senere Kong Olav V, sjef for våre væpnede styrker i Storbritannia. Som forsvarssjef gav han styrkenes personell stor oppmerksomhet, og avsatte ofte tid for samtaler med besetningen på marinefartøylene. Sin interesse for, og tilhørighet til Sjøforsvaret bevarte han i alle sine dager. Det viste han

ved å delta årlig i Sjømilitære Samfunds Stiftelsesmiddag i Horten, hvor han bidro med tankevekkende taler, og hvor han møtte venner og kjente fra krigens dager.

UTDRAG AV «PLAKATEN PÅ VEGGEN»

Innholdet i denne plakaten er av stor verdi for militære befalingsmenn i kritiske situasjoner som måtte oppstå. Norge har her klarere direktiver enn hva de fleste andre land har.

For å motvirke rådvillhet blant militære befalingsmenn ved et overraskende angrep på Norge, ble det i kongelig resolusjon av 10. juni 1949 gitt direktiver og fullmakter til norske offiserer om deres rett og plikt til å forsvare landet. De viktigste punkter i denne kongelige resolusjon er gitt i paragraf 8 i resolusjonen:

Grunnsetning for forsvarskampen.

Ved planlegging og gjennomføring av forsvar mot væpnet angrep skal militær befalingsmenn følge disse grunnsetningene:

a) De skal uten videre gjøre motstand mot et væpnet angrep med alle midler som står til rådighet, og sette all kraft inn på forsvaret i løpet av kortest mulig tid.

b) De skal gjøre motstand selv om de blir stående alene og selv om situasjonen ser vanskelig eller håpløs ut, og uten omsyn til om fienden truer med eller gjør alvor av represalier om det gjøres motstand (f.eks. bombe byer e.likn.).

c) De skal fortsette forsvarskampen uavhengig av de paroler som blir utstedt i Kongens (Regjeringens) eller annen overordnet myndighets navn, dersom disse er tatt til fange eller satt ut av funksjon på annen måte.

d) De skal, dersom det er uomgjengelig nødvendig å gi opp vedkommende distrikt eller landsdel til fienden, gjøre hva de kan for å komme med i forsvarskampen sammen med sin avdeling på andre frontavsnitt i Norge eller utenfor Norge.

e) De skal, dersom Norge blir helt eller delvis besatt av en fiende før de har nådd frem til sin avdeling, søke til kjempende norske myndigheter i eller utenfor landets grenser, så sant de er feltdyktige.

f) De skal ikke avgi æresord til fienden om de blir tatt til fange.

SJØFORSVARET I DAG

Hva skal Sjøforsvaret brukes til?

Nærmere 70 % av Norges eksportinntekter stammer fra vår maritime aktivitet. 80 % av verdens transport foregår på kjøll, og Norge er verdens 3.største skipsfartsnasjon målt i eid tonnasje. Norge er forpliktet til å forvalte havområder som er 7 ganger større enn fastlandet. Norge er verdens 3.største eksportør av olje og gass, samt en viktig eksportør av fisk og fiskeprodukter. Norge er en betydelig maritim nasjon og en sjøfartsnasjon med sterke maritime interesser. Nasjonens økonomi og grunnlaget for velferdsstaten finnes i havet og langs kysten. Det er også på havet og langs kysten vår sikkerhet kan bli utfordret. Et sterkt Sjøforsvar med troverdige kapasiteter er derfor av største betydning. Samtidig er våre maritime styrker et effektivt sikkerhetspolitisk verktøy i internasjonal sammenheng.

Sjøforsvaret har deltatt i ulike operasjoner med en rekke fartøyer og avdelinger etter den kalde krigen. Maritime styrker er internasjonale av natur. Sjøforsvarets enheter har i tillegg kompetanse og kapasiteter på områder som er etterspurt av våre allierte, og er spesielt godt egnet til krevende operasjoner i kystnære farvann (Littoral Warfare).

I den videre utviklingen av Sjøforsvaret vil fleksible og deployerbare enheter bli vektlagt slik at vi kan fortsette å benytte våre styrker der norske myndigheter til enhver tid bestemmer – ute eller hjemme. Sjøforsvaret vil derfor være i stand til å bidra aktivt for å nå de sikkerhetspolitiske målene;

- Å forebygge krig og bidra til stabilitet og fredelig utvikling
- Å ivareta norske rettigheter og interesser, og beskytte norsk handlefrihet overfor politisk og militært press
- Å ivareta norsk suverenitet

Sjøforsvarets bidrag kan samles innenfor fem hovedoppgaver:

- Overvåkning og etterretning
- Suverenitets og myndighetsutøvelse
- Krise- og konflikthåndtering
- Krigsoppgaver
- Rednings- og miljøberedskap

Omstilling i Sjøforsvaret

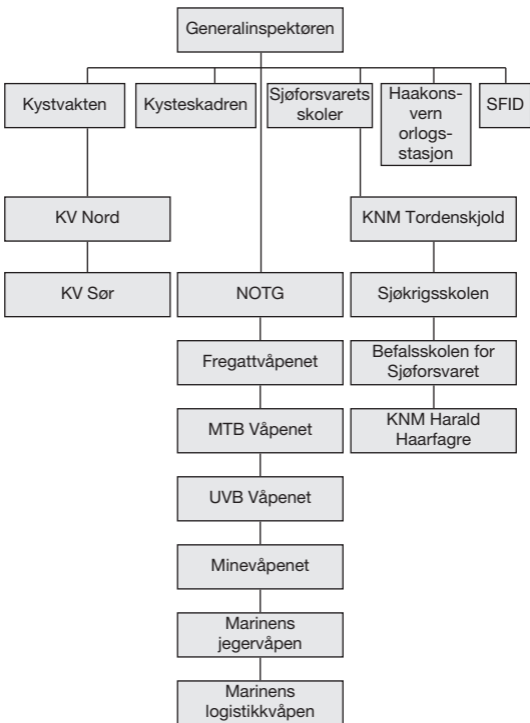
Sjøforsvarets krigsorganisasjon vil i fremtiden bestå av 5 Fridtjof Nansen-klasse fregatter, 6 Skjoldklasse MTBer (erstatte Hauk klassen), 6 undervannsbåter og 6 mineryddingsfartøyer. I tillegg kommer Marinens jegervåpen og Marinens logistikkvåpen.

Sjøforsvarets fredsorganisasjon har blitt betydelig slankere etter omstillingen. Dette fordi Sjøforsvaret har klart å dreie midlene fra landorganisasjonen over til den spisse ende. Siden desember 2000 er samtlige sjøforsvarsdistrik-

ter nedlagt og antallet orlogsstasjoner/baser redusert fra 7 til 3. Ila 2009 blir også Olavsvern base ved Tromsø planlagt nedlagt, slik at i tillegg til hovedbasen på Haakonsværn, blir det kun en base, Ramsund, igjen i Nord Norge. Det er ikke lenger fast stasjonerte marinefartøyer i Nord Norge. Dette vanskeliggjør ambisjonen om økt tilstedeværelse i landsdelen. Av basene er det i dag bare hovedbasen som tilhører Sjøforsvaret. De øvrige er overført til Forsvarets logistikkorganisasjon. Trolig blir dette reversert og gjenværende baser igjen lagt under Sjøforsvaret ila 2009.

Sjøforsvaret har blitt en liten, enkel og oversiktlig organisasjon med en total stillingsramme som antallsmessig utgjør ca halvparten av tidligere organisasjon.

Sjøforsvarets nye fredsorganisasjon ser slik ut:

Kysteskadren

Kysteskadren er stasjonert på Haakonsværn. Dens overordnede oppdrag er å produsere, kontrollere og vedlikeholde Sjøforsvarets (Kystvakten unntatt) evne til å løse pålagte freds-, krise- og krigsoppgaver. Videre skal KE delta med enheter på øvelser iht Forsvarssjefens øvingsprogram og avgi enheter/avdelinger til Øverstkommanderende for løsning av oppdrag etter nærmere ordre. Norges økte fokus på de militære enhetenes reaksjonsevne, kvalitet, deployerbarhet, utholdenhet og ikke minst operativ tilgjengelighet, har ført til at våre maritime enheter må være forberedt på å delta i skarpe oppdrag, også i situasjoner hvor det er fred i Norge. Et viktig element for å oppnå denne fleksibiliteten er Norwegian Task Group (NoTG). NoTG er en sjøgående taktisk stab som i fredstid består av en kadrestab som organisatorisk inngår i Kysteskadren. Når den er oppsatt for øvelser eller operasjoner, inngår NoTG i den nasjonale kommandostruktur og er underlagt FOHK. En slik maritim styrke under mobil taktisk ledelse vil gjøre det mulig å anvende Sjøforsvarets enheter på en mer koordinert og fleksibel måte enn tidligere og derved legge grunnlaget for effektiv utnyttelse av våre sjøstridskrefter.

Fregatter

Fregattenes oppgaver omfatter sjøkontroll og tilstedeværelse. Dette innebærer konvoiering og eskorte, deltakelse i øvelser og operasjoner i inn- og utland, samt krisehåndtering. Fartøyene er havgående, selvforsynte og med stor taktisk og strategisk mobilitet. Fregattene er våre mest anvendelige og fleksible enheter.

Fridtjof Nansen-klassen (5) (under bygging)

Byggeår: 2002 - 2009 i Ferrol, Spania.

Deplasement: 5200 t.

Besetning: 123 (derav 10 fra Luftforsvaret).

LxBxD i meter: 132x16,8x7,6.

Fart: over 26 knop.

Hovedvåpen: NSM sjømålsmissil mot overflatemål, NATO Evolved Sea Sparrow mot luftmål, Sting Ray torpedoer og synkeminer (fra fartøy og helikopter) mot undervannsbåter, 76 mm kanon og fire 12,7 mm maskinkanoner mot land, luft og overflatemål. Chaff.

Hovedsensorer: Radarer for luft- og overflatedeteksjon og målfølgning, skrogsonar og variabel dybdesonar, elektronisk krigføring (ESM), samband. Helikopter: NH 90 middelstungt fregatthelikopter.

De 5 nye fregattene av Fridtjof Nansen-klassen vil gi Norge økt kapasitet til å utøve sjøkontroll. Helikopteret ombord gir Marinen en kapasitet som vi ikke har hatt tidligere. Helikopteret har en rekke sensorer (radar, sonar, ESM, signalprosessering og samband) som gjør det til en kapabel plattform i seg selv. Fregattene vil ha personell fra

Luftforsvaret ombord til teknisk vedlikehold og operering av helikopteret, samt luftkontroll. Det anskaffes seks helikoptre. De tre første fartøyene, KNM Fridtjof Nansen, KNM Roald Amundsen og KNM Otto Sverdrup er levert.

Ubåter

Ubåtenes oppgave er mangesidig. De er det eneste av Forsvarets styrkeelementer som kan settes inn med stor effekt i en fiendes eget område. De er meget vanskelige å lokalisere og er derfor også vel egnet for en rekke andre oppgaver, herunder informasjonsinnsamling.

Ula-klassen (6)

Byggeår: 1987 – 1992 i Emden, Tyskland.

Deplasement: 1150 t.

Besetning: 25.

LxBxD i meter: 59x5.3x4,6.

Fart: neddykket over 20 knop.

Hovedvåpen: Torpedoer (aktiv/passiv heimende) mot overflatefartøy og ubåter.

Hovedsensorer: Et bredt spekter av sonarer for lang deteksjon, klassifisering, målfølgning og navigasjon. Periskoper, radar, ESM, samband, etc.

Ubåtene har gjennomgått oppgradering for å gjøre dem enda bedre i stand til å overvåke områder, samt å operere i varmere farvann.

Skjold-klasse (6) (under bygging)

Byggeår: (1999) 2004 - 2009 i Mandal.

Deplasement: 260 t.

Besetning: 15.

LxBxD i meter: 46,8x13,5x0,8 på luftpute.

Fart: 60 knop.

Hovedvåpen: NSM sjømålsmissil mot overflatemål, Lette luftvernmisseriler (MANPAD), 76 mm kanon mot land, luft og overflatemål. Chaff.

Hovedsensorer: Radar, elektrooptiske midler, ESM.

Merknader: Skjold klasse er et unikt konsept som kombinerer fordelene med katamaranskrog og luftpute, til et Surface Effect Ship (SES). Dette gjør Skjold klassen til verdens raskeste krigsfartøy. KNM Skjold har vært utlånt til US Navy i ett år for uttesting. Med sine sjøgående egenskaper og høye fart, kombinert med betydelig kampkraft, fyller MTBene, spesielt Skjold-klassen, gapet i kapasiteter mellom kystvaktfartøy og fregatter.

Minerydning

Bruk av sjøminer er et billig, men effektivt våpen som har vært brukt i alle typer konflikter opp gjennom årene. Å rydde miner er en meget krevende oppgave som setter krav til forskjellige og meget spesialiserte metoder, herunder

minejakt, minesveiping eller minedykkerne. Et mineryddingsfartøy deltar alltid i NATOs stående mineryddingsstyrke. Norge hadde sist kommandoen over denne styrken i ett år fra april 2004.

Mineryddere av Oksøy/Alta-klassen (6)

Byggeår: 1994 – 1997 i Mandal.

Deplasement: 375 t.

Besetning: 32 - 38.

LxBxD i meter: 55,2x13,6x 0,84 på luftpute.

Fart: 20 knop.

Hovedvåpen: Minesveip, minejaktsonarer. Mineryddingsfartøyenes våpen er kapasitet til å detektere og uskadeliggjøre miner enten disse er forankret eller ligger på havbunnen. SIMBAD/Mistral luftvernmissiler mot luftmål, 20 mm kanon, 2x12,7 mm maskinkanoner mot overflate og luftmål.

Hovedsensorer: Sonarer, radar, ROV (undervannsfarkost). Oksøy-klassen er utrustet for minejakt, Alta-klassen for minesveip.

MARINENS JGERKOMMANDO vil organisatorisk bestå av tre avdelinger:

Minedykkerkommandoens (MDK) oppgave er først og fremst å rydde grunnere sjøområder for miner. MDK er samtidig Forsvarets eneste stående avdeling for eksplosivrydning (EOD), og har vært deployert både til Makedonia, Afghanistan og Irak. MDK opererer for tiden fra land. Et fartøy som kan erstatte de gamle minedykkerfartøyene, er ønskelig.

Kystjegerkommandoen (KJK). KJK er en avdeling som er spesielt egnet for bekjempning av hurtig oppdukkende og asymmetriske trusler på sjø og land i en kystsonen og ble opprettet som følge av at kystartilleriet ble dreid i en mobil retning og de stasjonære anleggene ble tatt ut av operativ tjeneste. Avdelingen har, fullt oppsatt, 4 skvadroner samt ledelse og logistikk, men kan operere med deler av dette (modulær tilnærming). KJK kan sette opp et stort antall aktive og passive sensorer og patruljer på sjø og land samt bekjempe sjø- og landmål med presisjonsvåpen plassert på mindre fartøyer. Konseptet dreier seg nå om strid på land og til sjøs i kystsonen, og utgjør en styrke på størrelse med en lett bataljon. KJK er oppsatt med en rekke hurtiggående stridsbåter, og troppene er utrustet med Hellfire missiler mot overflatemål, samt en lang rekke lette og tyngre håndvåpen. KJKs styrke er at de kan drive omfattende oppklaring, rydde kystområder for trussel fra landstyrker, beskytte utpekte områder og også selv kontrollere kystnære seilingsleder. Avdelingen har base på Trondenes ved Harstad og skal være fullt oppsatt materiellmessig fra 2007-08.

Marinejegerkommandoen (MJK)

MJK er en av Forsvarets spesialstyrker med treningsfelt blant annet i Ramsund ved Harstad. MJK har deployert til internasjonal innsats en rekke ganger, så som Kosovo og Afghanistan. Styrken er meget profesjonell og oppdragene dirigeres fra høyeste militære og politiske hold.

Luftforsvaret

Maritime operasjoner er utenkelig uten et nært samarbeid med Luftforsvaret. De opererer med maritime patruljefly (MPA) ut fra Andøya, Lynx helikoptre fra Kystvaktens fartøyer, og innfaser etter hvert nye helikoptre av typen NH-90 til både Kystvakten og de nye fregattene av Fridtjof Nansen-klassen. Annen luftstøtte og samarbeide finner sted gjennom jagerflyoperasjoner og ikke minst kontroll og varsling.

Andre fartøyer

I kysteskadren finnes det en rekke andre fartøyer for mer spesialiserte oppgaver. KNM Valkyrien er et innkjøpt supplyfartøy som understøtter blant andre MTBene. Fartøyet har en viss slepekapasitet. KNM Tyr har undervannsfarkost og benyttes til en rekke oppgaver, ikke minst støtte til det sivile samfunn. For navigasjonstrening har Marinen to mindre treningsfartøy, samtidig som seilskipene Statsraad Lehmkuhl og Christian Radich benyttes. Forskjellige logistikkfartøy er under prosjektering. Endelig er KNM ansvarlig for drift av Kongeskipet Norge, og støtter også veteranfartøyer med tilknytning det maritime Norge.

Kystvakten

Kystvakten er organisert med Sjef KV i Oslo og underlagte KV-skvadroner hhv KV Nord i Sortland og KV Sør på Haakonvern. Skvadronene, med underlagte fartøyer og fly, er operativt underlagt FOHK. Sjef Kystvaktens overordnede oppdrag er å produsere, vedlikeholde og kontrollere Kystvaktens evne til å løse pålagte oppgaver. Kystvaktens oppgaver kan i hovedsak deles i fire – suverenitetshevelse, myndighetsutøvelse, redningsberedskap og bistand til statlige etater og det sivile samfunn.

Løsning av oppgavene forutsetter tilstedeværelse, overvåkning og et effektivt kommando- og kontrollapparat. Kystvaktens tilstedeværelse har også i seg selv en preventiv og positiv effekt med tanke på håndhevelse av det norske forvaltningsregime og i forhold til generell redningsberedskap og sikkerhet. I de allerede eksisterende oppgavene – særlig det som er knyttet til ressursforvaltning – ligger det store utfordringer. Lov om Kystvakten gir imidlertid Kystvakten øket myndighet innenfor flere fagfelt enn de tradisjonelle fiskerirelaterte. På en rekke nye områder er Kystvakten gitt politimyndighet i kraft av loven.

Loven sammen med økt myndighet stiller store krav til utdanning av personell, utøvelsen av tjenesten og ikke minst samarbeid med primærmyndigheten/oppdragsgivere (-etater). Også ifm iverksettingen av NEAFC-avtalen (North East Atlantic Fisheries Council), som fra 1. juli -99 ble et nytt kontroll- og håndhevingsregime for internasjonalt farvann i det Nordøstlige Atlanterhavet har Kystvakten fått nye oppgaver til havs. Konvensjonen som regulerer fiske på det frie hav (områder ikke omfattet av nasjoners økonomiske soner), gir utfordringer og stiller krav til norsk forvaltning og håndhevelse av regimet – og stiller derfor krav om tilstedeværelse i områder utenfor Kystvaktens normale operasjonsområde. Implementeringen av Schengen-avtalen og gjennomføring av "ytre grensek kontroll" er en generell utfordring for flere deler av Forsvaret. Schengen-avtalen innebærer at Kystvakten får utvidede oppgaver i form av grenseoppsynet mellom de faste stedene for grenseovergang langs kysten. Kystvakten er forutsatt å ha en sentral rolle i kontrollregimet. Det er først og fremst Indre Kystvakt som er berørt ifm grenseoppsynet, men også øvrige kystvaktfartøyer kan i perioder benyttes. Hele norskekysten er i denne sammenheng yttergrensen iht Schengen-avtalen. Helikopterbærende fartøy gir KV stor aksjonsradius, mulighet til overraskende inspeksjoner i ansvarsområdene og innehar en allsidig kapasitet sett opp mot KV-oppgavene spesielt og Sjøforsvaret generelt.

Kystvaktens ressurser

Kystvaktens flåte består av en rekke fartøystyper med ulike kapasiteter. I alt disponerer Kystvakten i dag 17 fartøyer. 10 av fartøyene gjør tjeneste for Kystvaktskvadron Nord, mens Kystvaktskvadron Sør opererer 7 fartøyer.

Kystvakten arbeider etter mottoet "alltid til stede" og har derfor fartøyer med stor fleksibilitet for forflytning i operasjonsområdet. Dette gjør at de raskt kan være tilstede og yte bistand.

Kystvakten disponerer en variert flåte av fartøyer, fly og helikoptre - totalt 17 fartøyer fordelt på fire helikopterbærende, syv havgående og seks mindre kystvaktfartøyer.

I tillegg disponerer Kystvakten seks Lynx helikoptre og to innleide sivile fly. Orion, Forsvarets overvåkningsfly, bidrar også med flygninger for Kystvakten.

Sjøheimevernet (SHV)

Sjøheimevernet er en integrert del av HV som ved beredskap og krig stilles til disposisjon for Sjøforsvaret. Sjøheimevernet vil bli tilpasset den nye strukturen i Sjøforsvaret. SHV skal i mobiliseringsfasen bidra til å opprettholde tilstedeværelse og utøvelse av nasjonal suverenitet. Etter mobilisering skal SHV støtte de operative sjefer med overvåking av sjøterritoriet og bevoktning. SHV som har sitt personell-grunnlag i kystbefolkningen, er med sin årlige

ge trening et viktig element for å synliggjøre Forsvaret og dermed bidra til å opprettholde viljen til forsvar i befolkningen. SHV en betydelig ressurs for å løse Sjøforsvarets oppgaver knyttet til suverenitetshevdelse. SHV har også fått en betydelig heving av standarden på sitt materiell, noe som har vært en forutsetning for å kunne opprettholde motivasjon og kvalitet på mannskapene.

Utdanning i Sjøforsvaret

Utdanningen i Sjøforsvarer ledes av Sjef Sjøforsvarets Skoler som har ansvaret for utdanningen innen maritime operasjoner, den grunnleggende utdanningen av vernepliktige i både Luftforsvaret og Sjøforsvaret, samt for grunnleggende, høyere og videregående befalsutdanning i Sjøforsvaret. Befalsutdanningen er en viktig del av Sjøforsvarets virksomhet. Mulighetene er de samme for kvinner og menn. Som et eksempel på dette kan det nevnes at Norge hadde verdens første kvinnelige ubåtsjef i 1995. Grunnleggende befalsutdanning i Sjøforsvaret gis i regi av Befalsskolen for Sjøforsvaret (BSS).

Grunnleggende officersutdanning er en treårig profesjonsutdanning som gis ved Sjøkrigsskolen som ligger på Ytre Laksevåg i Bergen. Høyere befalsutdanning kan eventuelt gjennomføres ved relevante sivile høyskoler etterfulgt av en ettårig krigsskole, kvalifiseringskurs (KVK) ved Sjøkrigsskolen. Videreutdanning tilbys ved høyskoler og universiteter i inn- og utland etter Sjøforsvarets behov. Stabsutdanning gjennomføres ved Forsvarets stabsskole på Akershus festning eller ved en stabsskole i utlandet.

Spesialist- og fagutdanning gjennomføres primært ved KNM Tordenskjold på Haakonsværn utenfor Bergen. Rekruttutdanning i Sjøforsvaret gjennomføres ved Sjøforsvarets rekruttskole, KNM Harald Haarfagre, på Madla utenfor Stavanger. Her arrangeres også befalskurs for utdanning av troppsbefal til rekruttskolen. Fra 1. september 2002 ble KNM Harald Haarfagre også rekruttskole for Luftforsvaret.

Befalsskolen for Sjøforsvaret (BSS) (www.bss.mil.no) ble offisielt opprettet 28.juni 2002. Utdanningen ved BSS omfatter både utdannelsen som tidligere har vært gjennomført på Befalsskolen for Kystartilleriet/Oscarsborg festning (BSKA/OSCF) og Befalsskolen for Marinen (BSMA). Opprettelsen av BSS medfører at skolen utdanner befal til Sjøforsvarets fartøyer i både Kystvakten og Kysteskadren, herunder også til Kystjegerkommandoen. Gode tradisjoner med aner tilbake til 1600-tallet er således ført videre. Etter 1 år med både teoretisk og praktisk utdanning ved BSS skal elevene avtjene 12 måneders praksis som kvartermestre på fartøy eller ved landavdeling. For enkelte linjer er det også mulig å gå direkte videre på Sjøkrigsskolen etter første år.

Sjøkrigsskolen (SKSK) (www.sksk.mil.no) gjennomfører grunnleggende offisersutdanning på Bachelor-nivå. Skolen har lange tradisjoner. Siden Det Kongelige Norske Søcadet-Institut ble opprettet på Fredriksvern (Stavern) i 1817, har skolen flyttet flere ganger før den kom til Wallemsviken, Ytre Laksevåg i 1960. SKSK ble ved Kongelig Resolusjon den 6. juni 2003 delvis innlemmet under Universitet og høyskoleloven, hvilket gir skolen rett til å utstede Bachelor grad. Skolen har meget god standard med hensyn til undervisningsbygg og -hjelpemidler, forpleining og idrettsaktiviteter. Skolen har også egen barnehage for kadetter og ansatte. Sjøkrigsskolen utdanner militære ledere som skal dekke Sjøforsvarets behov for yrkesoffiserer på alle nivåer. Elevene ved skolen betegnes som kadetter. Den teoretiske undervisningen foregår på SKSK, men de ulike fag- og spesialkurs foregår ved skolene på Haakonsværn.

1. avdeling er delt inn i bransjer, linjer og studieretninger – operativ, forvaltning og teknisk. Undervisningen på SKSK holder et høyt faglig nivå og gir befalet kompetanse til å besette stillinger på midlere nivå i Forsvaret. Lærerstaben består både av sivile lektorer eller dosenter, og offiserer. Faglig fordypning og tilpasning til sivile høyskoler og sertifikater varierer for den enkelte linje og studieretning.

Forsvarets Stabsskole (FSTS) ble etablert i 1995 som en felles stabsskole på Akershus festning. Offiserene skal her tilegne seg relevante kunnskaper og innsikt for å besette ledende stillinger i Forsvaret. Utdanningen ved FSTS er nylig omlagt. Skolen tilbyr nå et mastergradsstudium i militære studier.

Forsvarets Høgskole (FHS) holder til på Akershus festning og gjennomfører kurs av opp til et halvt års varighet for militære og sivile embetsmenn. Foruten personell fra Forsvaret består elevene av representanter fra media, skoleverk, næringsliv, organisasjoner innen totalforsvaret samt departement og statsforvaltning.

Forsvarets rekrutterings- og mediesenter

(tlf. 23 09 34 38) i Oslo eller den enkelte skole, kan gi ytterligere informasjon om de ulike utdanningstilbud nevnt her.

Sjøforsvarets internasjonale engasjement

Maritime enheter er spesielt godt egnet som sikkerhetspolitisk verktøy! Sjøforsvaret har helt siden andre verdenskrig deltatt i internasjonale operasjoner, herunder som deltaker i NATOs stående maritime styrker. I tillegg har en rekke offiserer deltatt som observatører i fredens tjeneste under FN-flagg. Etter 11.september 01 har Sjøforsvaret stilt med kapasiteter innen hver av Kysteskadrens våpen i inter-nasjonale operasjoner; marinejegere (spesialstyrker) og sprengningsekspert, fregatter, mineryddingsfartøyer, ubåter, MTBer samt en rekke stabs- og liaisonoffiserer i

allierte hovedkvarter. Dette medfører store ekstraoppgaver for støttetjenestene her hjemme, samtidig som vi gjennomfører tidenes omstilling av Forsvaret.

FORSKNING OG UTVIKLING

Å beherske sjøområder og å være forberedt på forsvar mot fremmede inntrengere fra sjøsiden, er en meget omfattende oppgave som krever innsikt i de mange kompliserte forhold som eksisterer i havet. Kunnskaper om den teknologi som skal til for å bygge gode våpensystemer og plattformer for disse, er absolutt nødvendig. Det kreves også innsikt i de prinsipper som kan brukes for å bygge avanserte sensorer og overvåkingssystemer. Forskning og utvikling innen disse felter er en forutsetning for et troverdig sjøforsvar. En del av denne forskning og utvikling foregår innen Sjøforsvaret. Det meste foregår imidlertid eksternt ved norske forskningsinstitutter og i norske bedrifter. Sjøforsvaret er derfor en stor oppdragsgiver for slik virksomhet i Norge.

Blant instituttene som deltar i slik forskning, står Forsvarets Forskningsinstitutt på Kjeller i særklasse. Dette instituttet som også har en avdeling for undervannsteknologi i Horten, har hatt ansvaret for noen av de mest krevende og vellykkede utviklingsprosjekter som har vært utført i Norge. I tillegg til dette har en rekke industribedrifter utført mange små og store utviklingsarbeider for Sjøforsvaret. Gjennom oppdrag for Sjøforsvaret har forsknings- og utviklingsmiljøer skaffet seg verdifull erfaring innen de felter forsvaret trenger å beherske. Denne erfaring og innsikt har en egenverdi som kan komme det sivile samfunn til nytte på forskjellige måter. Sjøforsvaret har derfor bidratt til å bygge opp flere gode forskningsmiljøer i Norge.

Ut over dette har Sjøforsvaret bidratt til å styrke norsk forskning på andre måter, bl.a. vår polarforskning. Ved to anledninger har Sjøforsvaret i de senere år deltatt med et kystvaktfartøy til Antarktis for å styrke vår forskning på dette området. For en liten nasjon som Norge er det viktig å forstå at den forsikringspremie som ligger i å ha et troverdig sjøforsvar, medfører en forskningsaktivitet som kan komme landet til gode på flere andre måter. Vi må derfor sørge for at denne forskningen kan komme til nytte i forskjellige nisjer landet er tjent med.

FLAGGET

For det enkelte lands nasjonale flagg skilles det gjerne mellom statsflagg, handelsflagg(handelsflåten) og orlogsflagg (marinen). Det nasjonale flagg har juridisk betydning og nyter rettslig vern mot misbruk.

Den eldste form for norsk flagg man kjenner, er riksvåpenets løve på flagg- eller bannerduk. Dette flagget, som var et kongeflagg, hadde en gull løve med sølv øks på rød

bunn. På 1600- og 1700-tallet ble det etter hvert vanlig å bruke Dannebrog også på norske krigsskip og festninger, og fra 1748 var dette flagg det eneste anerkjente dansk-norske handelsflagg. Etter atskillelsen fra Danmark ble Dannebrog med den norske løve i øverste felt innført som Norges flagg. Dette var handelsflagg til 1821, da det nåværende norske flagg, hvitkantet blått kors på rød bunn, ble vedtatt av Stortinget. I unionen med Sverige ble som Norges orlogsflagg brukt det svenske splittflagg med hvitt skråkors på rød bunn i øverste felt ved stangen. 1844 gav Oscar 1 de to land likestilling i flagg spørsmålet. Begge land fikk sine nasjonale flagg med et unionsmerke i svenske og norske farger (på folkemunne kalt "sildesalten") i øverste felt ved stangen. Den voksende selvstendighetstrangen i Norge medførte krav om å fjerne unionsmerket fra flagget. Etter langvarige politiske stridigheter ble det "rene" flagget offisielt antatt som handelsflagg ved lov i 1898, kunngjort uten kgl res etter 3dje gangsvedtak i Stortinget. Ved unionsoppløsningen 1905 ble unionsmerket også tatt ut av orlogsflagget.

Stats- og folkerettslig har flagget særlig betydning for samferdselen til sjøs. Flagget er tegnet på hvor et skip hører hjemme, og hver stat fastsetter selv reglene for at et skip skal ha rett til å føre dets flagg. Ifølge folkeretten må det imidlertid foreligge en reell tilknytning mellom flaggstaten og skipet. Etter norsk rett, jfr sjøloven av 1994, er hovedregelen at et skip har rett til å føre norsk flagg når det eies av norske borgere eller av selskaper som har en særskilt tilknytning til Norge.

Under en krig vil strykning av flagget over en festning eller et orlogsskip være et tegn på overgivelse.

Det er fastsatt regler for hvordan det skal flagges fra offentlige bygninger og eiendommer i Norge, men ikke for privat flagging. Utgangspunktet er likevel at flagget skal behandles med respekt.

Offisielle flaggdager og regler for når flagget heises (flaggheis) og når flagget hales (flagghal) er angitt i Kalendariets innledning.

«IF»

En sjøoffiser må være forberedt på å ta selvstendige avgjørelser under krevende omstendigheter. Det kan i slike situasjoner være nyttig å ha støtte i de tanker som Rudyard Kipling uttrykker i diktet «If». Diktet var tidligere en del av Elevinstruks for Sjøkrigsskolen, og fantes under «Code of a Naval Officer». Det er idag innledning til skole-sjefens ordrebok.

If you can keep your head when all about you
Are losing theirs and blaming it on you;
If you can trust yourself when all men doubt you,
But make allowance for their doubting too;
If you can wait and not be tired by waiting,
Or being lied about, don't deal in lies,
Or being hated, don't give way to hating,
And yet don't look too good, nor talk too wise.

If you can dream – and not make dreams your master;
If you can think – and not make thoughts your aim;
If you can meet with Triumph and Disaster
And treat those two impostors just the same;
If you can bear to hear the truth you've spoken
Twisted by knaves to make a trap for fools,
Or watch the things you gave your life to broken,
And stoop and build'em up with worn-out tools:

If you can make one heap of all your winnings
And risk it on one turn of pitch-and toss,
And lose, and start again at your beginnings
And never breathe a word about your loss;
If you can force your heart and nerve and sinew
To serve your turn long after they are gone,
And so hold on when there is nothing in you
Except the Will which says to them: «Hold on!»

If you can talk with crowds and keep your virtue,
or walk with Kings – nor lose the common touch,
If neither foes nor loving friends can hurt you,
If all men count with you, but none too much;
If you can fill the unforgiving minute
With sixty seconds' worth of distance run,
Yours is the Earth and everything that's in it,
And – which is more – you'll be a man, my son!

NORGES ØKONOMISKE SONER

TABELL FOR KIMINGENS AVSTAND

Høyde	Avstand	Høyde	Avstand	Høyde	Avstand	Høyde	Avstand	Høyde	Avstand	Høyde	Avstand	Høyde	Avstand	Høyde	Avstand	Høyde	Avstand	Høyde	Avstand
m	n.mil	m	n.mil	m	n.mil	m	n.mil	m	n.mil	m	n.mil	m	n.mil	m	n.mil	m	n.mil	m	n.mil
0.5	1.5	8.0	5.9	16	8.3	31	11.6	46	14.1	62	16.4	92	20.0	210	30.2				
1.0	2.1	8.5	6.1	17	8.6	32	11.8	47	14.3	64	16.7	94	20.2	220	30.9				
1.5	2.5	9.0	6.2	18	8.8	33	12.0	48	14.4	66	16.9	96	20.4	230	31.6				
2.0	2.9	9.5	6.4	19	9.1	34	12.1	49	14.6	68	17.2	98	20.6	240	31.2				
2.5	3.3	10.0	6.6	20	9.3	35	12.3	50	14.7	70	17.4	100	20.8	250	32.9				
3.0	3.6	10.5	6.7	21	9.5	36	12.5	51	14.9	72	17.7	110	21.8	260	33.5				
3.5	3.9	11.0	6.9	22	9.8	37	12.7	52	15.0	74	17.9	120	22.8	270	34.2				
4.0	4.2	11.5	7.1	23	10.0	38	12.8	53	15.2	76	18.1	130	23.7	280	34.8				
4.5	4.4	12.0	7.2	24	10.2	39	13.0	54	15.3	78	18.4	140	24.6	290	35.4				
5.0	4.7	12.5	7.4	25	10.4	40	13.2	55	15.4	80	18.6	150	25.5	300	36.0				
5.5	4.9	13.0	7.5	26	10.6	41	13.3	56	15.6	82	18.8	160	26.3	400	41.6				
6.0	5.1	13.5	7.6	27	10.8	42	13.5	57	15.7	84	19.1	170	27.1	500	46.5				
6.5	5.3	14.0	7.8	28	11.0	43	13.6	58	15.9	86	19.3	180	27.9	600	51.0				
7.0	5.5	14.5	7.9	29	11.2	44	13.8	59	16.0	88	19.5	190	28.7	800	58.9				
7.5	5.7	15.0	8.1	30	11.4	45	14.0	60	16.1	90	19.7	200	29.4	1000	65.8				

Eksempel: Et fyr har høyde 20 m. Vår øyehøyde er 8 m. På hvilken maksimumsavstand vil vi kunne se fyret? Kimingens avstand for 20 m og for 8 m summeres: 5,9 n.mil + 9,3 n.mil = 15,2 n.mil

TIDEVANNSFORSKJELLER, NORSKEKYSTEN OG NORDSJØEN

Sted	Springflo tidevannsforskjell (meter)	Nippflo tidevannsforskjell (meter)
Bjørnøya	0,95	0,41
Kirkenes	2,72	1,33
Vardø	2,63	1,46
Hammerfest	2,33	1,22
Tromsø	2,23	1,13
Harstad	1,86	0,91
Bodø	2,35	1,13
Trondheim	2,43	1,17
Bergen	1,23	0,58
Stavanger	0,46	0,18
Arendal	0,22	0,11
Horten	0,29	0,15
Oscarsborg	0,33	0,19
Oslo	0,33	0,19
Portsmouth	3,70	1,98
London Bridge	6,54	3,66
Lowestoft	1,82	0,98
Sunderland	4,22	0,06
Lerwick	1,58	0,74
København	0,18	0,06
Esbjerg	1,64	1,00
Helgoland	2,80	1,26
Hamburg	2,02	1,26
Wilhelmshaven	4,38	2,58
Rotterdam	1,76	1,12

Tid mellom to påfølgende høyvann er i middel 12 timer og 25 minutter. Springflo opptrer ved fullmåne og ved nymåne. Nippflo opptrer 7 1/4 dag senere. Tidevannsforskjeller som er gitt er gjennomsnittlige forskjeller. De virkelige forskjeller som opptrer kan variere med forholdene i atmosfæren og med årstiden. Størst tidevannsforskjell opptrer ved vårjevndøgn og høstjevndøgn. Når det har vært pålandsvind lenge og barometertrykket er lavt, kan ekstra høy vannstand forventes. Ved fralandsvind og høyt barometertrykk, kan ekstra lav vannstand forventes.

Tidevannsforskjellen andre steder i verden kan være betydelig større enn hva som er angitt her. Den største forskjellen som er målt er i Bay of Funday, Nova Scotia (15,4 meter). I Avonmouth (Bristolkanalen) er den 14 meter og i St. Malo i Bretagne er den 12 meter.

FYSISKE TABELLER OG ENHETER (6 SIDER)

1. Vann (flytende og frosset) på jorden, i prosent av total.

I havet	80
I sedimenter	18.8
Som is	1.2
I elver og sjøer	0.002
I atmosfæren	0.0008

Total vannmengde: $17.2 \times 10^{14} \text{m}^3$

2. Havbunnens topologi

Havdybde (m)	Prosent av havoverflate	Havdybde (m)	Prosent av havoverflate
0- 200	7.6	4000-5000	33,8
200-1000	4.3	5000-6000	23.5
1000-2000	4.2	6000-7000	1.1
2000-3000	6.8	over 7000	0.1
3000-4000	19.6		

3. Standard atmosfære

Høyde, m	Temperatur °C	Lufttrykk, mbar
0	15.0	1013.3
200	13.7	989.5
400	12.4	966.1
600	11.1	943.2
800	9.8	920.8
1 000	8.5	898.8
2 000	2.0	794.6
3 000	-4.49	701.3
5 000	-17.5	540.0
7 000	-30.5	548.1
10 000	-49.9	353.3
15 000	-56.5	161.5
20 000	-56.5	73.7
30 000	-46.6	16.0
40 000	-22.8	3.8
50 000	-2.5	1.1
100 000	-63.1	4×10^{-4}

4. Internasjonale koder for sikt

Kode	Beskrivelse	Sikt i dagslys (m)
0	Tett tåke	< 50
1	Tykk tåke	20 – 200
2	Moderat tåke	200 – 500
3	Lett tåke	500 – 1000
4	Tynn tåke	1000 – 2000
5	Dis	2000 – 4000
6	Lett dis	4000 – 10 000
7	Klart	10 000 – 20 000
8	Meget klart	20 000 – 50 000
9	Eksepsjonelt klart	> 50 000

5. Beaufort vind skala

Vindstyrke	Beskrivelse	m/s	Knop
0	Stille	0 - 0.2	0 - 1
1	Flau vind	0.3 - 1.5	1 - 3
2	Svak vind	1.6 - 3.3	4 - 6
3	Lett bris	3.4 - 5.4	7 - 10
4	Laber bris	5.5 - 7.9	11 - 16
5	Frisk bris	8.0 - 10.7	17 - 21
6	Liten kuling	10.8 - 13.8	22 - 27
7	Stiv kuling	13.9 - 17.1	28 - 33
8	Sterk kuling	17.2 - 20.7	34 - 40
9	Liten storm	20.8 - 24.4	41 - 47
10	Full storm	24.5 - 28.4	48 - 55
11	Sterk storm	28.5 - 32.6	56 - 64
12-17	Orkan	over 32.6	over 64

6. Bølgehøyde

Sjøtilstand	Bølgehøyde (fot)	Sjøtilstand	Bølgehøyde (fot)
0	0	5	8 - 13
1	0 - $\frac{1}{3}$	6	13 - 20
2	$\frac{1}{3}$ - $1\frac{2}{3}$	7	20 - 30
3	$1\frac{2}{3}$ - 4	8	30 - 45
4	4 - 8	9	over 45

Bølgehøyder er her angitt som signifikant bølgehøyde, dvs. gjennomsnittshøyden midlet over 20 min. av den tredjedel av bølgene som er høyest.

7. Hastighet og periodetid av dypvannsbølger

Periode- tid (s)	Bølge- lengde (m)	Hastighet (km/t)	Periode- tid (s)	Bølge- lengde (m)	Hastighet (km/t)
1	1.6	5.6	12	225	68
2	6.2	11.3	14	306	
4	25	23	16	400	9
6	56	34	18	506	101
8	100	45	20	625	113
10	156	56			

En dypvannsbølge høyere enn 1/7 av bølgelengden vil bryte. Dypvannsbølger er bølger med bølgelengde kortere enn det doble av vanndybden.

8. Bølgehøyde målt i fot som følge av vindstyrke og varighet

Varighet i timer	Vindstyrke i knop					
	10	20	30	40	50	60
6	2	5	10	14	20	25
12	2	7	13	20	30	35
24	2	9	17	30	40	55
48	2	10	22	35	45	70

9. Lysintensitet ved forskjellige havdyb

Dybde (m)	0	10	20	50	130	200
Relativ intensitet (%)	100	9.5	3.7	0.31	5×10^{-4}	2×10^{-6}

10. Tetthet av sjøvann i overflaten ved forskjellige temperaturer, saltholdighet 35 ‰

Temperatur °C	0	10	20	25	30
kg/m ³	1028	1027	1025	1023	1022

11. Tetthet av sjøvann ved forskjellige dybder, temperatur er 0°C, saltholdighet 35 ‰

Dybde (m)	0	1000	2000	10000
kg/m ³	1028	1033	1038	1071

12. Tetthet av is, kg/dm³

Ferskvann	0.917
Ny havis (inneholder salt)	0.925
Gammel havis (inneholder luft)	0.845
Isfjell	0.899

13. Lydhastighet i luft: -20°C to 20°C

$$V = V_0 \sqrt{1 + \frac{t}{273}} = 331.3 + 0.6077t$$

Temperatur °C	-20	-10	0	10	20
Hastighet, m/s	318.9	325.2	331.3	337.3	343.2

14. Lydhastigheter i sjøvann

$$C = 1448.6 + 4.618T - 0.0523T^2 + 1.25(S-35) + 0.017D$$

C = lydhastighet (m/s)

T = temperatur (°C)

S = saltholdighet (‰)

D = dybde (m)

I sjøvann ved +10 °C er lydhastigheten 1487 m/s. Den øker med 4.5 m/s pr. °C og 1.70 m/s pr. 100 m dybde.

Lydkilde og observatør i bevegelse langs samme linje.

15. Galvanisk potensial for rene metaller og legeringen i sjøvann ved 20 °C

Sink	-0.77 Volt
Aluminium 57	-0.61 »
Aluminium 6061 T651	-0.52 »
Titan Grad 2	-0.13 »
Al-Bronse JM-7	-0.08 »
Kobber	-0.01 »
Hydrogen	0.00 »
Bronse JM-1	+0.01 »
Osnisil 3	+0.01 »
Osnisil 2	+0.04 »
Platina	+0.05 »
Syrefast stål SIS 2343	+0.06 »
Sølv	+0.12 »
Karbon	+0.16 »

16. Fysiske konstanter

Navn	Symbol	Verdi
Lyshastighet	c	$2.9979 \cdot 10^8 \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$
Elektrroladning	e	$1.602 \cdot 10^{-19} \text{ C}$
Boltzmanns konstant	k	$1.381 \cdot 10^{23} \text{ J} \cdot \text{K}^{-1}$
Avogadros nummer	N_0	$6.022 \cdot 10^{23} \cdot \text{mol}^{-1}$
Faradays konstant	F	$9.648 \cdot 10^4 \text{ C mol}^{-1}$
Gass konstant	R_0	$8.314 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$
Mekanisk varmeequivalent		$4.186 \text{ J} \cdot \text{cal}^{-1}$
Absolutt nullpunkt	0 K	$-273.15 \text{ }^\circ\text{C}$
Volum av ideell gass ved 0 °C og 1 atm. trykk	V	$22.4 \text{ liter} \cdot \text{mol}^{-1}$
Tyngdens akselerasjon ved havflaten og ekvator	g	$9.80665 \text{ m} \cdot \text{s}^{-2}$

17. Omregningsfaktorer

<p>Lengde</p> <p>1 inch (in) = 25.4 mm 1 foot (ft) = 0.3048 m 1 yard (yd) = 0.9144 m 1 Ångström (Å) = 10^{-10} m 1 micron (μ) 10^{-6} m 1 nautical mile = 1852 m 1 English mile = 1609 m</p> <p>Volum</p> <p>1 gallon (gal) = 4.55 dm^3 (UK) 1 barrel = 159 dm^3</p> <p>Masse</p> <p>1 pound (lb) = 0.4536 kg 1 carat = 200 mg</p> <p>Kraft</p> <p>1 kilopound (kp) = 9.81 N 1 dyn = 10^{-5} N</p> <p>Temperatur</p> <p>$\text{T}^\circ\text{C} = 5/9 (\text{T}^\circ\text{F} - 32)$</p>	<p>Trykk</p> <p>1 Pa = 1 N/m² 1 kp/cm² = $98.1 \cdot 10^3 \text{ Pa} = 1 \text{ at}$ 1 atm = $101.3 \cdot 10^3 \text{ Pa} = 760 \text{ torr}$ 1 torr = 1 mm Hg 1 bar = 10^5 Pa</p> <p>Hastighet</p> <p>1 knop (kn) = 0.514444 m/s 1 mile/h = 1.6093 km/h</p> <p>Magnetiske enheter</p> <p>1 maxwell (Mx) = 15^8 Wb 1 gauss (G) = 10^{-4} T</p> <p>Areal</p> <p>1 acre = 4047 m² 1 dekar = 10 ar 1 ar = 100 m²</p> <p>Energi</p> <p>1 erg = 10^{-7} J 1 HP = 736 W = 75 kpm/s</p>
---	--

INNMELDINGSBLANKETT

Jeg ønsker å bli tatt opp som medlem i Sjømilitære Samfund.

Fullt navn : - - - - -
Fødselsdato : - - - - -
Grad/Yrke : - - - - -
Tjenestested : - - - - -
Militært lønnskonto : - - - - -
Privat adresse : - - - - -
Tlf. arb./tlf. pr./mobil : - - - - -
E-post : - - - - -

Dato

Underskrift

Porto

Sjømilitære Samfund
Lyngstien 4 E
5141 FYLLINGSDALEN